

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

DIPLOMSKO DELO

**ANALIZA POSLOVANJA PODJETJA BELINKA PERKEMIJA,
D.O.O. V LETIH 2007 IN 2008**

Ljubljana, avgust 2009

BOŠTJAN PAŠ

IZJAVA

Študent Boštjan Paš izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom doc. dr. Darje Peljhan in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 19.8.2009

Podpis: _____

KAZALO

UVOD	1
1. PREDSTAVITEV PODJETJA BELINKA PERKEMIJA, D.O.O.	1
2. ANALIZA SREDSTEV	3
2.1 Analiza dolgoročnih sredstev	5
2.1.1 Tehnična opremljenost dela	6
2.1.2 Odpisanost osnovnih sredstev	7
2.2 Analiza kratkoročnih sredstev	8
2.2.1 Obračanje obratnih sredstev	10
3. ANALIZA FAZ POSLOVNEGA PROCESA	11
3.1 Analiza zaposlenih	11
3.1.1 Število zaposlenih	12
3.1.2 Dinamika zaposlenih	13
3.1.3 Struktura zaposlenih	14
3.1.4 Izkoriščenost delovnega časa	15
3.2 Analiza prodaje	16
3.2.1 Obseg in struktura prodaje	16
3.3 Analiza proizvodnje	17
3.4 Analiza financiranja	18
3.4.1 Obseg in struktura obveznosti do virov sredstev	19
3.4.2 Plačilna sposobnost ali likvidnost	20
3.4.3 Finančna stabilnost	23
4. ANALIZA POSLOVNEGA USPEHA	23
4.1 Analiza prihodkov	24
4.2 Analiza odhodkov	25
4.3 Analiza poslovnega izida	26
5. ANALIZA POSLOVNE USPEŠNOSTI	27
5.1 Produktivnost dela	27
5.2 Ekonomičnost ali gospodarnost poslovanja	29
5.3 Rentabilnost ali donosnost	31
5.3.1 Rentabilnost kapitala (ROE)	31
5.3.2 Rentabilnost sredstev (ROA)	32
6. PREDNOSTI IN SLABOSTI V POSLOVANJU PODJETJA TER PREDLOGI ZA IZBOLJŠAVE	33
SKLEP	35
LITERATURA IN VIRI	38
PRILOGE	

KAZALO TABEL

Tabela 1: Obseg (v EUR) in struktura (v %) sredstev v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	4
Tabela 2: Obseg (v EUR) in struktura (v %) dolgoročnih sredstev v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	5
Tabela 3: Obseg (v EUR) in struktura (v %) opredmetenih osnovnih sredstev v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	6
Tabela 4: Tehnična opremljenost dela v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	7
Tabela 5: Stopnja odpisanosti in stopnja neodpisanosti osnovnih sredstev v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	8
Tabela 6: Obseg (v EUR) in struktura (v %) kratkoročnih sredstev v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	9
Tabela 7: Hitrost obračanja obratnih sredstev, kratkoročnih poslovnih terjatev in zalog v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	10
Tabela 8: Število zaposlenih po sektorjih v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. na dan 31.12. v letih 2007 in 2008.....	12
Tabela 9: Prikaz gibanja zaposlenih v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	14
Tabela 10: Struktura in število zaposlenih po izobrazbi v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. 31.12. 2007 in 31.12. 2008.....	15
Tabela 11: Izkoriščenost delovnega časa v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	15
Tabela 12: Prikaz vrednostne strukture prodaje po izdelkih v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008 (v %).....	16
Tabela 13: Prikaz vrednostne strukture prodaje po trgih – po prejemniku v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008 (v %).....	17
Tabela 14: Obseg (v EUR) in struktura (v %) stroškov po naravnih vrstah v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	18
Tabela 15: Obseg (v EUR) in struktura (v %) obveznosti do virov sredstev v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	19
Tabela 16: Kazalniki stanja financiranja za podjetje Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	20
Tabela 17: Kazalniki plačilne sposobnosti za podjetje Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	22
Tabela 18: Kazalec finančne stabilnosti podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	23
Tabela 19: Obseg (v EUR) in struktura (v %) prihodkov v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	24

Tabela 20: Obseg (v EUR) in struktura (v %) odhodkov v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	25
Tabela 21: Poslovni izid podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	26
Tabela 22: Produktivnost dela podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.....	28
Tabela 23: Izračun količnikov ekonomičnosti podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. in panogo v letih 2007 in 2008.....	30
Tabela 24: Izračun dobičkonosnosti prihodkov podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008 in panogo v letu 2008.....	30
Tabela 25: Izračun rentabilnosti kapitala (v %) podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008 in panoge v letu 2008 (podatki v EUR).....	32
Tabela 26: Izračun rentabilnosti sredstev (v %) podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008 in panoge v letu 2008 (podatki v EUR).....	33

UVOD

Analiziranje poslovanja je dejavnost, s katero presojava ugodnost ali boniteto poslovnih procesov ter stanj in v okviru katere predlagamo ukrepe za njihove izboljšave. Ugotovitve analize so namenjene doseganju večje uspešnosti pri ukrepanju. Razlikovati ga moramo od nadziranja poslovanja, kjer gre za presojo pravilnosti poslovnih procesov in stanj ter sprejemanja ukrepov za odpravo nepravilnosti, in od obravnavanja podatkov o poslovanju (Mihelčič, 1999, str. 229).

V diplomskem delu je predmet analize poslovanja podjetje Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008. Namen tega dela je skozi analizo poslovanja odkriti prednostna in problemska stanja podjetja ter predlagati rešitve, ki bi na eni strani pripomogle še k večjemu izkoriščanju prednosti in na drugi strani, ki bi pripeljale do odprave slabosti podjetja in tako omogočile boljšo uspešnost. Cilj analize pa je bilo ugotoviti, ali podjetje posluje uspešno v proučevanem obdobju.

Za analizo sem potreboval podatke, ki sem jih črpal iz izkaza poslovnega izida in iz bilance stanja podjetja ter internih poslovnih poročil, zbranih v letnih poročilih podjetja v obravnavanih letih. Tako so vsi podatki iz bilance stanja in izkaza poslovnega izida izraženi v evrih in realni vrednosti. Zaradi vpliva inflacije sem vse vrednostno izražene podatke inflacioniral na raven leta 2008. Pri tem sem podatke za inflacioniranje črpal iz portala Slovenskega statističnega urada. To sem storil tako, da sem podatke iz bilance stanja leta 2007 zmnožil z indeksom cen življenjskih potrebščin – december 2008 / december 2007, ki znaša 102,1. Pri izračunu povprečnih vrednosti v letu 2007 sem uporabil podatke iz 31.12.2006, katere sem inflacioniral z indeksom 2008/2006, ki znaša 107,8. Podatke iz izkaza poslovnega izida za leto 2007 pa sem inflacioniral z povprečnim indeksom cen življenjskih potrebščin za obdobje januar – december 2007, ki je znašal 105,7.

Diplomsko delo je sestavljeno iz šestih poglavij. V prvem poglavju sem predstavil podjetje, nato sem analiziral sredstva podjetja, katera sem razčlenil na dolgoročna in kratkoročna sredstva. Nadaljeval sem z analizo faz poslovnega procesa, kamor sem vključil analizo zaposlenih, prodaje, proizvodnje in financiranja. V četrtem poglavju je predstavljena analiza poslovnega uspeha, v petem poglavju poslovna uspešnost podjetja, v šestem poglavju pa so predstavljene prednosti in slabosti v poslovanju podjetja. Nato sledi sklep, kjer sem povzel bistvene ugotovitve analize.

1. PREDSTAVITEV PODJETJA BELINKA PERKEMIJA, D.O.O.

Začetki Belinke segajo v leto 1948. Takrat je v Podgorici pri Šentjakobu nastal prvi obrat za proizvodnjo vodikovega peroksida. To vsestransko belilno sredstvo je bilo tudi tisto, po

katerem je novo podjetje dobilo ime – BELinka. Surovina, ki se uporablja pri proizvodnji pralnih praškov, je tržno gledano padla na plodna tla, saj se je v 50. in 60. letih prejšnjega stoletja začela množična proizvodnja pralnih strojev in posledično je naraščalo povpraševanje po pralnih praških. Belinka je iz leta v leto rastla in se širila tudi na tujih tržiščih. Izvorni del Belinke, ki še danes proizvaja peroksidne spojine, je sčasoma dobil ime Belinka Perkemija, d.o.o. Tako podjetje Belinka Perkemija, d.o.o. predstavlja najstarejši del Belinke. Proizvodnja belilnih sredstev se je kasneje širila in danes proizvodni asortiman Perkemije predstavljajo vodikov peroksid, natrijev perborat in peroksiocetna kislina (Persan).

V 60. letih prejšnjega stoletja se je uspešna širitev Belinke nadaljevala tudi na drugih področjih. Začela se je proizvodnja povsem drugačnih proizvodov in osvajanje povsem novih tipov kupcev. Poleg bazičnih kemijskih spojin za industrijo je začela proizvodjati in tržiti tudi lesne premaze v široki porabi. Slednje je prineslo plodno licenčno sodelovanje s takrat vodilnim proizvajalcem lesnih premazov, z danskim Sadolinom. V 70. letih prejšnjega stoletja je bila Belinka Perkemija, d.o.o. eno prvih podjetij v nekdanji Jugoslaviji, ki je vstopilo v skupno investicijo s tujim podjetjem. Tako se je ta pomemben korak v zgodovini podjetja zgodil leta 1973, ko se je Belinka povezala z uglednima podjetjema Laporte iz Velike Britanije ter Solvay iz Belgije in podpisala pogodbo o skupni naložbi in prenosu tehnologije. Kasneje je Laporte svoj delež prodal Solvayu, ki ima danes 20% lastniški delež v podjetju, preostalih 80% pa je v lasti družbe Helios, d.d. (Belinka Perkemija, d.o.o., 2009).

V začetku 80. let je Belinka licenčno pogodbo s Sadolinom prekinila in začela proizvodjati lesne premaze z lastnim razvojem in pod lastno blagovno znamko Belinka, ki danes, predvsem na trgih nekdanje Jugoslavije, predstavlja pojem vrhunske kakovosti. Podjetje, ki danes proizvaja in trži lesne premaze in tudi druge izdelke za dom, se imenuje Belinka Belles. Po akvizicijah v 90. letih (Belinka Kemostik, Belinka Kemična tovarna Moste) je nastala Skupina Belinka, združena pod krovnim podjetjem Belinka Holding. Skupina se je širila tudi v novem tisočletju z nakupom hrvaškega Metakema in srbske Duge.

Po desetletjih ugibanj o združevanju podjetij v kemijski panogi, so se podjetja Skupine Belinka leta 2007 začela pridruževati kemijskemu koncernu Helios group. Ta zadnjih nekaj let vodi združevanje slovenskih kemijskih podjetij, ki delujejo na področju barv, lakov, lepil in drugih izdelkov za dom in gradbeništvo. Tako so od jeseni 2007 podjetja Belinka Perkemija, d.o.o., Belinka Belles in Belinka Kemostik novi člani Skupine Helios (Belinka Perkemija, d.o.o., 2009).

Danes se Belinka Perkemija, d.o.o. uvršča med večje proizvajalce peroksidnih spojin v Južni in Srednji Evropi. Njene proizvodne zmogljivosti so 60.000 ton natrijevega perborata monohidrata in tertahidrata na leto, ter približno 20.000 ton vodikovega peroksida na leto, ki se po kakovosti postavlja ob bok največjim svetovnim proizvajalcem teh kemikalij. Poleg tega se lahko pohvali s certifikatom kakovosti ISO 9001 in certifikatom ISO 14001 za skladnost sistema ravnanja z okoljem.

Danes so nosilni izdelki podjetja vodikov peroksid, natrijev perborat monohidrat, natrijev perborat tetrahidrat in peroksiocetna kislina (Persan), ki jih predstavljam v nadaljevanju.

Vodikov peroksid je okolju prijazna spojina, saj pri svojem delovanju razpada v vodo in kisik ter deluje kot močan oksidant. Zaradi te lastnosti ga uporabljajo za različne oksidacijske sinteze v kemijski industriji. Najpogosteje se uporablja za beljenje vlaknin in pri reciklaži odpadnega papirja v papirni industriji, pri beljenju tkanin v tekstilni industriji, za oksidacijsko obdelavo vod (priprava pitne vode in čiščenje odpadnih voda), oksidacijo nečistoč v elektro in elektronski industriji, za dezinfekcijo v živilski industriji in medicini ter oksidno zaščito površin v kovinski industriji.

Natrijev perborat monohidrat in natrijev perborat tetrahidrat sta nepogrešljivi sestavini pralnih praškov, kjer pa zaradi sprememb načina pranja in sestave detergentov polagoma izgubljata svoj delež.

Persan se uporablja za dezinfekcijo predvsem v živilski, pa tudi v drugih industrijah, saj je ekološko primeren in nima stranskih učinkov. Njegova poraba strmo narašča.

V podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. se zavedajo, da morajo kot kemična tovarna ravnati družbeno odgovorno. V primarnem smislu je ta odgovornost namenjena zaposlenim in lastnikom, z namenom doseganja čim boljših poslovnih rezultatov. Veliko pozornosti pa posvečajo tudi lokalni skupnosti, kateri pomagajo pri večih dejavnostih. Poleg tega so zelo ekološko naravnani, saj vsa načrtovanja in dejavnosti vodijo in izvajajo tako, da bi preprečili onesnaževanje okolja. Tako imajo osnovano tudi poslovno usmeritev družbe, ki zagotavlja, da so razvoj, proizvodnja in trženje izdelkov okolju prijazni. Poslovne partnerje in lokalno skupnost seznanjajo z svojo okoljsko politiko ter na ta način povečujejo zaupanje.

Vizija podjetja je še naprej razvijati osnovno dejavnost. Svojo konkurenčno prednost vidijo v širši ponudbi izdelkov visoke kakovosti in s povezovanjem sorodnih podjetij, s katerimi bo sinergija maksimalna. Okrepiti nameravajo odnose s poslovnimi partnerji in spodbujati kreativnost pri zaposlenih ter tako zagotavljati rast premoženja lastnikov (Letno poročilo Belinke Perkemija, d.o.o. v letu 2008, 2009, str. 18-19).

2. ANALIZA SREDSTEV

Sredstva lahko opredelimo kot tiste ekonomske dejavnike, ki jih upravlja oziroma z njimi razpolaga podjetje in katerih vrednost je možno objektivno določiti v trenutku pridobitve. V opredelitvi sredstev se nahajajo trije ključni elementi za njihovo opredelitev (Hočevar, Igličar, Zaman, 2000, str. 35-36):

1. Sredstva morajo biti ekonomski dejavnik, kar pomeni, da morajo zagotavljati trenutne oziroma prihodnje koristi podjetju. To pa je možno le če:
 - so v obliki denarja oziroma se jih da zamenjati v denar,
 - jih je (bo) možno prodati,
 - se predvideva, da se bodo uporabljali v prihodnjem poslovanju podjetja.

2. Upravljanje ekonomskih dejavnikov oziroma sredstev pomeni, da z njimi podjetje svobodno razpolaga. Upravljanje z dejavniki je velikokrat povezano z lastništvom nad sredstvi, vendar pojma nista identična. To še posebej velja za finančni najem, ki je najem, pri katerem gre za prenos vseh pomembnih oblik tveganja in koristi, povezanih z lastništvom najetega opredmetenega osnovnega sredstva. Lastninska pravica lahko preide na drugo stran ali pa tudi ne.

3. Sredstvom je praviloma relativno lahko določiti ceno oziroma vrednost v trenutku, ko so se pridobila.

Do pojma sredstev se dokopljemo z vprašanjem: kaj (denar, pravice, stvari) je v nekem trenutku v podjetju oziroma kaj imajo njeni lastniki v določenem trenutku v podjetju v lasti (in, pogojno, tudi posesti). Opredeljujemo jih tudi kot vrednosti v oblikah stvari, pravic in denarja, ki jih v podjetju preoblikujejo pri uresničevanju svojih ciljev (Mihelčič, 1999, str. 202).

Tabela 1: Obseg (v EUR) in struktura (v %) sredstev v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	%	2007	%	Indeks 08/07
Dolgoročna sredstva	6.781.822	39,07	7.788.887	44,32	87,07
Kratkoročna sredstva	10.574.147	60,93	9.783.413	55,68	108,08
Skupaj	17.355.969	100,00	17.572.300	100,00	98,77

Vir: Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. na dan 31.12. v letih 2007 in 2008.

V Tabeli 1 vidimo, da so sredstva podjetja sestavljena iz dolgoročnih in kratkoročnih sredstev, in sicer je v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. vrednost vseh sredstev leta 2008 znašala 17.355.969 EUR. Glede na predhodno leto se je tako vrednost sredstev zmanjšala za 1,23%. Zmanjšala so se dolgoročna sredstva, toda na drugi strani so se povečala kratkoročna sredstva, za 8,08%, vendar so se kljub temu skupaj sredstva zmanjšala. Pri kratkoročnih sredstvih se je tako povečal tudi njihov delež glede na preteklo leto in sicer za 5,25 odstotne točke. Padeč pa je zaznati pri dolgoročnih sredstvih, saj se je zmanjšala njihova vrednost, za 12,93%, kot tudi njihov delež med celotnimi sredstvi, ki je v letu 2008 znašal 39,07%. Razloge za te spremembe sem analiziral v naslednjih točkah, kjer sem opravil analizo dolgoročnih sredstev in analizo kratkoročnih sredstev.

2.1 Analiza dolgoročnih sredstev

Pod dolgoročna sredstva upoštevamo osnovna sredstva, dolgoročne finančne naložbe, dolgoročne terjatve iz poslovanja. Sledi Tabela 2, v kateri sem analiziral obseg in strukturo dolgoročnih sredstev podjetja.

Tabela 2: Obseg (v EUR) in struktura (v %) dolgoročnih sredstev v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	%	2007	%	Indeks 08/07
Nepremičnine, naprave in oprema	4.838.247	71,34	5.910.027	75,88	81,87
Neopredmetena dolgoročna sredstva	218.941	3,23	208.939	2,68	104,79
Dolgoročne finančne naložbe v odvisna podjetja	-	-	-	-	-
Dolgoročne finančne naložbe, razpoložljive za prodajo	1.647.524	24,29	1.662.551	21,35	99,10
Dolgoročna posojila in depoziti	-	-	7.372		-
Dolgoročne poslovne terjatve	77.110	1,14	-	-	-
Odložene terjatve za davke	-	-	-	-	-
Skupaj	6.781.822	100,00	7.788.887	100,00	87,07

Vir: Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. na dan 31.12. v letih 2007 in 2008.

V Tabeli 2 so podrobneje predstavljene postavke dolgoročnih sredstev podjetja. Iz tabele je razvidno, da so se dolgoročna sredstva zmanjšala za 12,93%. Zmanjšali sta se postavki nepremičnine, naprave in oprema ter dolgoročne finančne naložbe, razpoložljive za prodajo, medtem ko se je postavka neopredmetena dolgoročna sredstva povečala. Najbolj so se povečala neopredmetena dolgoročna sredstva, za 4,79%, vendar je celotno gledano njihov delež majhen, saj je leta 2008 znašal 218.941 EUR ali 3,23% vseh dolgoročnih sredstev. Največji delež med vsemi dolgoročnimi sredstvi predstavljajo opredmetena osnovna sredstva (nepremičnine, naprave in oprema), ki so v letu 2008 znašala 4.838.247 EUR, kar predstavlja 71,34% vseh dolgoročnih sredstev. Njihova vrednost se je v primerjavi z letom 2007 zmanjšala za 18,13%, prav tako se je zmanjšal njihov delež med vsemi dolgoročnimi sredstvi in sicer za 4,54 odstotne točke v primerjavi z predhodnim letom.

V Tabeli 3 (na strani 6) sem podrobno razčlenil opredmetena osnovna sredstva in ugotovil vzroke za njihovo spremembo.

Tabela 3: Obseg (v EUR) in struktura (v %) opredmetenih osnovnih sredstev v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	%	2007	%	Indeks 08/07
Zemljišča	662.538	13,69	676.451	11,45	97,94
Zgradbe	1.365.187	28,22	1.670.481	28,27	81,72
Proizvajalna oprema	2.709.795	56,01	3.344.693	56,59	81,02
Druga oprema	2.433	0,05	2.812	0,005	86,52
Osnovna sredstva v pridobivanju	95.016	1,96	212.583	3,60	44,70
Predujmi za osnovna sredstva	1.527	0,03	1.219	0,02	125,27
Ostala opredmet. os. sredstva	1.751	0,04	1.788	0,03	97,93
Skupaj	4.838.247	100,00	5.910.027	100,00	81,87

Vir: Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. na dan 31.12. v letih 2007 in 2008.

Iz Tabele 3 je razvidno, da so se zmanjšale vse postavke opredmetenih osnovnih sredstev, razen postavke predujmi za osnovna sredstva, ki pa z 0,02 odstotnim deležem predstavljajo zanemarljivo majhen del celote. Največji delež tako predstavlja postavka proizvodna oprema z 56,01% deležem, kar je razumljivo, saj gre za proizvodno podjetje. Njen padec je v proučevanem obdobju znašal 18,98%. Prav tako je postavka zgradbe beležila 18,28% padec glede na leto 2007, njen delež pa se je znižal za 0,05 odstotne točke in je v letu 2008 znašal 28,22%. Posledica zmanjšanj vrednosti postavk proizvodna oprema in zgradbe, torej dveh postavk, ki zavzemata največji delež, lahko pripišemo amortizaciji. Zmanjšala se je tudi vrednost zemljišč za 2,06%, na račun vpliva inflacije, se je pa povečal njen delež in sicer za 2,24 odstotne točke in je znašal v letu 2008 13,69%. Opazimo, da je delež ostalih postavk izredno majhen, tako da je njihov vpliv na vrednost opredmetenih osnovnih sredstev zanemarljiv. Podjetje Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008 ni imela slabitev dolgoročnih sredstev.

2.1.1 Tehnična opremljenost dela

Tehnično opremljenost dela lahko opredelimo kot razmerje med kapitalom, ki ga je podjetje vložilo v proizvodna sredstva in številom delavcev. Vpliva na delovno uspešnost delavca, saj večja tehnična opremljenost dela omogoča delavcu, da je bolj produktiven in na ta način prinaša podjetju večjo dodano vrednost. Seveda pa mora podjetje investirati v tehnično opremljenost dela do višine, ki mu še prinaša koristi, saj je lahko prevelika opremljenost delavca predraga in je tako bolj racionalno zaposliti nove delavce. Podjetje mora vedno vzpostaviti ravnovesje med tema dvema možnostma.

V Tabeli 4 sem tako analiziral tehnično opremljenost dela podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. Zaradi primerljivosti podatkov sta tako nabavna vrednost sredstev kot tudi število zaposlenih določena na določen časovni trenutek in sicer na 31.12. Pod postavko delovne priprave sem upošteval nabavno vrednost proizvodjalne in druge opreme.

Tabela 4: Tehnična opremljenost dela v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	2007	Indeks 08/07
1.) Nabavna vrednost osnovnih sredstev	66.933.334	67.968.122	98,48
2.) Nabavna vrednost delovnih priprav	50.296.448	50.917.079	98,78
3.) Število zaposlenih	96	91	105,50
4.) Količnik tehnične opremljenosti I (1/3)	697.222	746.902	93,35
5.) Količnik tehnične opremljenosti II (2/3)	523.921	559.528	93,64

Vir: Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. na dan 31.12. v letih 2007 in 2008.

Iz Tabele 4 je razvidno, da se je količnik tehnične opremljenosti I zmanjšal in sicer za 6,65 odstotka, ter je znašala 697.222 evrov na zaposlenega. Razlogu za to zmanjšanje gre pripisati zmanjšanju nabavne vrednosti osnovnih sredstev, ki je v letu 2008 beležila 1,53% padec glede na leto 2007. Poleg tega pa se je število zaposlenih v letu 2008 povečalo za 5,50%, kar je v največji meri vplivalo na padec tehnične opremljenosti I. Vidimo, da se je zmanjšal števec in povečal imenovalec, tako da je padec neizbežen.

Natančnejšo oceno izmed obeh izračunanih količnikov tehnične opremljenosti, poda količnik tehnične opremljenosti delovnih priprav, saj z le-temi podjetje ustvarja poslovne učinke. Tako pri izračunu količnika tehnične opremljenosti II opazimo isto sliko kot pri količniku tehnične opremljenosti I. Vrednost tehnične opremljenosti II je padla za 6,36%, tako da je na zaposlenega prišlo v letu 2008 523.921 evrov delovnih priprav. Vzroki za padec so isti kot sem jih prej omenil. Zmanjšanje tehnične opremljenosti dela negativno vpliva na uspešnost podjetja. Podjetje bi tako moralo več investirati v osnovna sredstva in delovne priprave, oziroma biti bolj preudarno pri zaposlovanju novih delavcev.

2.1.2 Odpisanost osnovnih sredstev

Odpisanost osnovnih sredstev opredelimo kot razmerje med popravkom vrednosti in nabavno vrednostjo sredstev, pri čemer popravek vrednosti izračunamo kot razliko med nabavno vrednostjo in sedanjo vrednostjo sredstev (Bešter & Berger, 1995, str. 103). Sredstva zaradi sodelovanja v poslovnem procesu izgubljajo vrednost oziroma jo prenašajo na poslovne učinke. Pravimo, da se amortizirajo. Tako je za podjetje pomembno, da je seznanjeno z izrabljenostjo svojih sredstev, saj to vpliva na njegovo uspešnost. Izrabljenost ali iztrošenost kaže stopnja odpisanosti, ki prikazuje razmerje med že odpisano vrednostjo in nabavno vrednostjo posameznega sredstva (Turk, Melavc & Korošec, 2004, str. 241).

Odpisanost osnovnih sredstev spremljamo in ocenjujemo s pomočjo stopnje odpisanosti, ki jo opredeljujemo takole (Pučko, 2001, str. 58):

$$\text{Stopnja odpisanosti} = \frac{\text{odpisana vrednost osnovnih sredstev}}{\text{nabavna vrednost osnovnih sredstev}} * 100 \quad (1)$$

Nasprotje od stopnje odpisanosti je stopnja neodpisanosti osnovnih sredstev, ki jo izražamo:

$$\text{Stopnja neodpisanosti} = \frac{\text{neodpisana vrednost osnovnih sredstev}}{\text{nabavna vrednost osnovnih sredstev}} * 100 \quad (2)$$

Tabela 5: Stopnja odpisanosti in stopnja neodpisanosti osnovnih sredstev v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	2007	Indeks 08/07
1.) Nabavna vrednost	66.933.334	67.968.122	98,48
2.) Odpisi	62.095.087	62.058.096	100,06
3.) Sedanja vrednost (neodpisana vrednost)	4.838.247	5.910.003	81,87
4.) Stopnja odpisanosti (v %) (2/1)	92,77	91,31	100,50
5.) Stopnja neodpisanosti (v %) (3/1)	7,23	8,69	83,20

Vir: Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. na dan 31.12. v letih 2007 in 2008.

Stopnja odpisanosti osnovnih sredstev se je v letu 2008, glede na predhodno leto, povečala za 1,46 odstotne točke in je znašala 92,77%. To kaže na veliko starost osnovnih sredstev, kar lahko privede do njihove slabše funkcionalnosti, kar je za podjetje slabo. Vendar v temu primeru ni tako. Razlika nastane, ker se oprema amortizira po najvišji amortizacijski stopnji, ki znaša 16,66%, kar pomeni, da je sredstvo prej amortizirano kot pa je doba koristnosti, torej je življenjska doba opreme dejansko precej daljša od amortizacijske stopnje. Takšno politiko amortizacijske stopnje ima podjetje že vse od začetka sodelovanja s Solvey-em leta 1973. Poleg tega je potrebno omeniti, da se tehnologija ni bistveno spremenila, torej, da za podjetje ni nujno kupovati nove opreme. Tako raje investirajo v vzdrževanje trenutne opreme in v večjo avtomatizacijo procesov. Zaradi zgoraj opisanih razlogov se je zmanjšala tudi stopnja neodpisanosti, in sicer za 1,46 odstotne točke.

2.2 Analiza kratkoročnih sredstev

Kratkoročna sredstva so sredstva, ki se nenehno preoblikujejo. Sestavljajo jih sredstva za prodajo, zaloge, kratkoročne finančne naložbe, kratkoročne poslovne terjatve in denarna sredstva. Sredstva za prodajo izkazujejo kratkoročna sredstva za prodajo oziroma opredmetena osnovna sredstva, namenjena prodaji, naložbene nepremičnine, vrednotene po modelu nabavne

vrednosti, namenjene prodaji, druga ne kratkoročna sredstva, namenjena prodaji ter sredstva denar ustvarjajočih enot ali njihovih delov, namenjena prodaji. Kratkoročne poslovne terjatve so terjatve, ki so povezane s poslovanjem, in ne s financiranjem ali naložbenjem. Pojavljajo se večinoma do kupcev ali drugih financerjev prodanih proizvodov in opravljenih storitev. Denarna sredstva zajemajo gotovino, knjižni denar, denar na poti in denarne ustreznike. Mednje sodijo tudi sredstva, ki jih lahko neposredno in brez kakršnihkoli omejitev pretvorimo v denar kot sredstvo, da poravnamo dolgove (Ajpes, 2009). Z zalogami razumemo količine materiala in blaga v skladišču ter količine dokončanih proizvodov, polproizvodov in količine nedokončane proizvodnje. Kratkoročne finančne naložbe so naložbe sredstev podjetja v druga podjetja z rokom vračila, ki ne sme biti daljši od 12 mesecev, namenjene pa so doseganju prihodkov od financiranja (Slovenski računovodski standardi 4 in 7, 1995).

Tabela 6: Obseg (v EUR) in struktura (v %) kratkoročnih sredstev v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	%	2007	%	Indeks 08/07
Zaloge	2.166.445	20,49	1.482.035	15,15	146,18
Kratkoročne finančne naložbe	25.000	0,24	49.210	0,50	50,80
Kratkoročne poslovne terjatve	7.295.996	69,00	6.380.553	65,22	114,35
Terjatve iz davka od dohodka	-	-	-	-	-
Denarna sredstva in denarni ustrezniki	1.086.706	10,28	1.871.616	19,13	58,06
Skupaj	10.574.147	100,00	9.783.413	100,00	108,08

Vir: Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. na dan 31.12. v letih 2007 in 2008.

Vidimo, da so se skupna kratkoročna sredstva povečala, in sicer za 8,08%. Izmed vseh postavk so se največ povečale zaloge, za 46,18%, in so tako v letu 2008 dosegale 20,49 odstotni delež, kar je za 5,34 odstotne točke več kot leto poprej. Največji delež dosegajo kratkoročne poslovne terjatve in sicer obsegajo 69,00% vseh kratkoročnih sredstev. V primerjavi z letom 2007 so se kratkoročne terjatve povečale za 14,35%. Velik padec opazimo pri denarnih sredstvih in denarnih ustreznikih, saj so se v proučevanem obdobju zmanjšali za 41,94%. Prav tako so se za polovico zmanjšale kratkoročne finančne naložbe, vendar obsegajo zanemarljivo majhen delež med vsemi kratkoročnimi sredstvi. Iz te analize ugotovimo, da so se podjetju zelo povečale zaloge, kar je neugodno, saj tako predstavljajo družbi večji strošek. Podjetje je imelo večjo proizvodnjo kot v letu 2007, vendar ostaja problem, da se v zalogah kopičijo proizvodi, medtem ko raven materiala, ki je potrebna za proizvodnjo, ostaja ista. Drugi problem je povečanje kratkoročnih poslovnih terjatev, katere podjetje tudi nima zavarovanih. Povečanje terjatev je v glavnem posledica povečane prodaje. Tako bi morali izboljšati izterjavo terjatev. Na drugi strani pa so se zmanjšala denarna sredstva in denarni ustrezniki. Razlog je v tem, da je podjetje v letu 2008 izplačalo dividende v višini 2.000.000 evrov. V prihodnje mora podjetje paziti, da se trend povečevanja terjatev in prevelikega zmanjšanja denarnih sredstev ne bi nadaljeval, saj bi lahko imelo likvidnostne težave.

2.2.1 Obračanje obratnih sredstev

Obratna sredstva, za razliko od delovnih sredstev, skozi faze procesa proizvodnje spreminjajo svojo obliko. Tako nastopajo tudi v obliki denarja in pravic. Torej pod obratna sredstva prištevamo stvari, pravice in denarna sredstva (Žnidaršič Kranjc, 1996, str. 62).

V nadaljevanju sem analiziral hitrost obračanja obratnih sredstev, ki so prikazana v Tabeli 7. Hitrost obračanja izračunamo s trajanjem enega obrata v dnevih ali pa s koeficientom obračanja. Ta nam pove, kolikokrat v enem letu so se obratna sredstva pojavila v določeni obliki, kar vpliva na uspešnost poslovanja v obdobju, saj večkrat ko se poslovna sredstva obrnejo, je podjetje bolj uspešno oziroma manjša sredstva so potrebna za enak uspeh (Pučko & Rozman, 1998, str. 70).

Tabela 7: Hitrost obračanja obratnih sredstev, kratkoročnih poslovnih terjatev in zalog v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	2007	Indeks 08/07
1.) Poslovni prihodki	24.419.668	21.846.398	111,78
2.) Poslovni odhodki	23.470.265	21.584.203	108,74
3.) Povprečno stanje obratnih sredstev	10.141.676	10.103.263	100,38
4.) Povprečno stanje zalog	1.824.240	1.644.686	110,92
5.) Povprečno stanje kratkoročnih poslovnih terjatev	6.838.275	6.940.874	98,52
a.) Koeficient obračanja obratnih sredstev (2/3)	2,31	2,14	107,94
b.) Koeficient obračanja zalog (2/4)	12,87	13,12	98,10
c.) Koeficient obračanja poslovnih terjatev (1/5)	3,57	3,15	113,33
d.) Dnevi vezave obratnih sredstev (365/a)	158,01	170,56	92,64
e.) Dnevi vezave zalog (365/b)	28,36	27,82	101,94
f.) Dnevi vezave terjatev (365/c)	102,24	115,87	88,24

Vir: Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. na dan 31.12. v letih 2006, 2007 in 2008; Izkaz poslovnega izida podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.

Iz Tabele 7 razberemo, da se je koeficient obračanja obratnih sredstev povečal iz 2,14-krat na 2,31-krat ter da so se dnevi vezave zmanjšali iz 170,56 dni na 158,01 dni v letu 2008. Ta podatek nam pove, da se obratna sredstva obrnejo 2,31krat in za en obrat potrebujejo v povprečju 158,01 dni. To je za podjetje ugodno, saj imajo na ta način manjše stroške financiranja. Obratna slika je pri koeficientu obračanja zalog, ki se je zmanjšal za 1,90%. Na ta način so se povečali dnevi vezave zalog in sicer so v letu 2008 znašali 28,36 dni. To je manj ugodno za podjetje, saj ima z daljšo vezavo zalog večje stroške. Podjetje bi moralo bolj uskladiti prodajno funkcijo z nabavno ter produkcijsko funkcijo, da bi odpravili morebitne logistične težave in na ta način zmanjšati stroške. Izboljšanje je opaziti pri koeficientu

obračanja poslovnih terjatev, in sicer se je povečal za 13,33%. S tem so se dnevi vezave terjatev zmanjšali iz 115,87 dni v letu 2007 na 102,24 dni v letu 2008.

3. ANALIZA FAZ POSLOVNEGA PROCESA

Opravljanje neke dejavnosti v podjetju lahko opredelimo kot poslovni proces. Namen tega procesa je pridobivati prvine, da bi bili ob njihovem združevanju doseženi poslovni učinki (izdelki, pridelki, storitve), na katere je v procesu razpečave vezano pridobivanje prihodka in v njegovem okviru dohodka in dobička podjetja (Mihelčič, 1999, str. 65).

Poslovni proces podjetja lahko razčlenimo nadalje na delne poslovne procese ali (temeljne) poslovne funkcije. Te so v razvitih tržnih gospodarstvih naslednje (Mihelčič, 2004. str. 10):

- kadrovska,
- investicijsko-tehnična ali naložbeno-tehnična,
- nabavna ali nakupna,
- ustvarjanja poslovnih učinkov ali proizvodna funkcija,
- prodajna,
- finančna.

Glede na dostopnost podatkov sem tako v nadaljevanju analiziral kadrovsko, proizvodno, prodajno in finančno funkcijo.

3.1 Analiza zaposlenih

Zgodovinsko gledano se je kadrovska funkcija najmočneje spreminjala in je pridobivala na svojem pomenu v podjetjih. Na njeno pospešeno uveljavljanje sta vplivala spremenjena vloga in pomen človeka v reprodukcijskem procesu. V teoriji in praksi so postopno prihajali do spoznanja, da je ravno človek s svojimi znanji in sposobnostmi ter motiviranostjo najpomembnejši proizvodni tvorec (Lipičnik, 2005, str. 32-33). Pri tem pa mora podjetje zaposlovati prave ljudi. Nujno je, da se zaposleni dodatno izobražujejo, saj bistveno vplivajo na uspešnost poslovanja podjetja (Olve, Roy & Wetter, 1999, str. 27).

Na ekonomsko uspešnost podjetja vpliva tudi učinkovito in uspešno izvajanje kadrovskih dejavnosti. Ravnanje s človeškimi viri je izhodišče za povečanje produktivnosti dela, kakovosti dela, večanje ustvarjalnosti zaposlenih, pa tudi za obvladovanje stroškov in zadovoljevanja kupcev. Od ustanovitve podjetja dalje, bi morali ravnalci spodbujati razvoj kadrov, nadzirati razmerja in komunikacije znotraj podjetja, s poslovnimi partnerji in strankami ter skrbeti za

ustrezno motiviranost zaposlenih, saj je za podjetje človek vir konkurenčne prednosti. Tega se veliko podjetij ne zaveda dovolj in tako to ostaja eno zadnjih neizkoriščenih poslovnih področij v sodobnih podjetjih (Ziherl, 2003, str. 1).

Pomembnost zaposlenih na poslovanje podjetja se zavedajo tudi v Belinki Perkemiji, d.o.o., kjer v ta namen skrbijo za njihovo strokovno rast in zadovoljstvo. Tako imajo zaposleni možnost udeleževanja na notranjih in zunanjih izobraževanjih, prav tako pa na boljše zadovoljstvo delavcev vplivajo s stimulativnim nagrajevanjem in z nagrajevanjem ustvarjenih inovacij. Skrb podjetja za razvoj svojih zaposlenih se kaže tudi v tem, da se je število ur izobraževanja na zaposlenega v primerjavi s predhodnim letom povečalo za 17,96 ure in je tako znašalo 42,28 ur (Kadrovska evidenca podjetja Belinka Perkemija, d.o.o., 2008, str. 13).

3.1.1 Število zaposlenih

Na prvi trenutek se zdi, da je ugotavljati obseg zaposlenih v podjetju zelo enostavno, se hitro izkaže, da ni tako. Težave se začenjajo, čim se vprašamo, na kaj se nasloniti pri ugotavljanju obsega zaposlenega kadra (Pučko, 2001, str. 64). Tako se lahko pri proučevanju obsega kadra naslonimo na več stanj, in sicer:

- glede na kadrovske evidenco,
- število delavcev, ki so prišli na delo na določen dan,
- stanje zaposlenih po delovnih mestih na določen trenutek,
- neko povprečno stanje zaposlenih v določeni dobi.

Tako različni načini ugotavljanja obsega zaposlenih dajo svojevrstni obseg. Sam sem se pri številu zaposlenih naslonil na stanje zaposlenih po delovnih mestih na določen trenutek in sicer na dan 31.12. leta 2007 in 2008, kar prikazuje Tabela 8.

Tabela 8: Število zaposlenih po sektorjih v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. na dan 31.12. v letih 2007 in 2008

	2008	%	2007	%	Indeks 08/07
Vodstvo	1	1,04	1	1,10	100,00
Tehnični sektor	67	69,79	65	71,43	103,08
Marketing in prodaja	22	22,92	20	21,98	110,00
Razvoj	6	6,25	5	5,49	120,00
Skupaj	96	100,00	91	100,00	105,50

Vir: Letno poročilo podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. na dan 31.12. v letih 2007 in 2008.

V Tabeli 8 je jasno razvidno, da se je število zaposlenih v podjetju povečalo za 5 oseb, tako da je skupno število zaposlenih v letu 2008 znašalo 96 oseb. Vidimo, da so zaposleni razdeljeni v pet različnih sektorjev. Največje povečanje zaposlenih je doživel sektor razvoja, kjer se je

število zaposlenih povečalo za 20,00%. V tem sektorju so zaposlili novega delavca, saj so okrepili razvoj pri nadomestnem programu umetnih gnojil. Ravno ta sektor, poleg sektorja vodstvo, predstavlja najmanj številčen sektor in je bilo tako v njem v letu 2008 zaposlenih le 6 oseb. Daleč največji delež zavzema tehnični sektor, ki z 69,79% deležem v letu 2008 vsebuje 67 zaposlenih. V primerjavi s predhodnim letom se je število zaposlenih v tem sektorju povečalo za 3,08%, vendar se je zmanjšal delež sektorja za 1,64 odstotne točke, na račun povečanja zaposlenih v razvojnem sektorju in sektorju marketing in prodaja. Opazimo tudi, da sektorja vodstvo ter sektor marketing in prodaja ne beležita spremembe zaposlenih.

Tako je bilo v letu 2008 na novo zaposlenih 10 delavcev, medtem ko je podjetje zapustilo 5 delavcev. Iz tega je razvidno, da podjetje rahlo povečuje število zaposlenih, saj se je skupno število zaposlenih povečalo za 5,50 % in tako nadomešča delavce katerim je poteklo delovno razmerje, poleg tega pa je zaposlilo nove posameznike, ki bodo pomagali zagotoviti nemoteno in uspešno poslovanje tudi v prihodnosti.

3.1.2 Dinamika zaposlenih

Pomembnost proučevanja fluktuacije je v tem, da fluktuacija pomeni vsakršno gibanje zaposlenih, ki se odraža v odhodih iz podjetja, te osebe pa je potrebno nadomestiti z novimi delavci. Problem fluktuacije se kaže v tem, da vsakršen odhod delavca iz podjetja privede do motenj v poslovanju, dinamiki, kar vpliva na uspešnost podjetja. Poleg tega fluktuacija pomeni direktne ali indirektno stroške za podjetje ne glede na to ali je zaposleni prostovoljno odšel iz podjetja ali na zahtevo podjetja. Fluktuacija nastaja iz več razlogov, najpogostejši pa so (Širovnik, 2005, str. 15):

- normalna zamenjava osebja, kamor štejemo odhajajoče zaradi upokojitve in opuščanja zaposlitve,
- nesreče pri delu ali poklicne bolezni,
- ostali dejavniki, kot so: nezadovoljstvo s pogoji dela ali z delom samim, medsebojni odnosi in splošnimi razmerami v kolektivu, neurejene stanovanjske razmere, neustrezno nagrajevanje, ipd.

Količnik fluktuacije izračunamo po naslednji formuli:

$$\text{Bruto kol. fluktuacije} = \frac{\text{št. zamenjanega osebja v obdobju}}{\text{povp. št. zaposlenih v podjetju}} \quad (3)$$

$$\text{Neto kol. fluktuacije} = \frac{\text{prihodi v obd.} - \text{odhodi v obdobju}}{\text{povp. št. zaposlenih v podjetju}} \quad (4)$$

Tabela 9: Prikaz gibanja zaposlenih v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	2007	Indeks 08/07
Število zaposlenih na dan 01.01.	91	94	96,81
Prihodi med letom	10	7	142,86
Odhodi med letom	5	10	50,00
Število zaposlenih na dan 31.12.	96	91	105,50
Število zamenjanih delavcev v obdobju	15	17	88,24
Povprečno število zaposlenih v obdobju	94	93	101,08
Bruto količnik fluktuacije (v %)	15,96	18,28	87,31
Neto količnik fluktuacije (v %)	5,21	-3,23	-

Vir: Kadrovska evidenca podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2006, 2007 in 2008.

Iz Tabele 9 je razvidno, da se je število na novo zaposlenih delavcev v proučevanem obdobju povečalo za 42,86% oziroma za 3 osebe. Zaznati je tudi precejšen padec odhodov zaposlenih, saj je bilo v letu 2008 za 50,00% manj odhodov kot v predhodnem letu. Opazimo, da je bruto stopnja fluktuacije precej visoka v obeh letih in je tako v letu 2008 znašala 15,96%, kar je za 2,32 odstotne točke manj kot v predhodnem letu. To je posledica predvsem manjšega odhoda zaposlenih v letu 2008, ki se je glede na predhodno leto zmanjšal za 50,00% in večjega števila novo zaposlenih za 42,86%. Glede na dejstvo, da bruto stopnja fluktuacije samo zaradi upokojevanja delavcev znaša okoli 2,50% in še ne pomeni problemske situacije, vidimo, da podjetje Belinka Perkemija, d.o.o. v obeh proučevanih obdobjih preseže to stopnjo. Problem, kot sem že prej omenil, ki nastane ob visoki fluktuaciji so višji stroški, saj mora podjetje tako na novo iskati delavce ter novo zaposlene najprej izobraziti, kar pomeni, da je njihova storilnost na začetku manjša. Ta je v letu 2008 znašala 5,21%, v letu 2007 pa je bila negativna, saj je podjetje beležilo več odhodov kot prihodov zaradi menjave generacij.

3.1.3 Struktura zaposlenih

Iz Tabele 10 je razvidno, da je največ zaposlenih v podjetju s IV. in V. stopnjo izobrazbe, torej, z dokončano poklicno srednjo šolo in srednjo šolo, saj so skupaj tvorili v obravnavanih dveh letih okoli 70,00% vseh zaposlenih. Takšen delež je značilen za dejavnost, v kateri podjetje posluje. Sledili so jim zaposleni z visoko stopnjo izobrazbe, ki so v letu 2008 predstavljali 14,60% vseh zaposlenih. Na podlagi podatkov iz tabele 10 vidimo, da se dejanska izobrazbena struktura zaposlenih ni bistveno spremenila, razen zaposlenih z višjo stopnjo izobrazbe, čigar število se je v letu 2008 povečalo za 66,67% in zaposlenih z visoko stopnjo VII/2, katerih število se je v proučevanem obdobju zmanjšalo za 33,33%, kar lahko negativno vpliva na uspešnost poslovanja, saj so izobraženi in usposobljeni delavci temelj konkurenčne prednosti podjetja.

Tabela 10: Struktura in število zaposlenih po izobrazbi v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. 31.12. 2007 in 31.12. 2008

	2008	%	2007	%	Indeks 08/07
Nekvalifikacija – stopnja I	7	7,30	7	7,70	100,00
Nižja – stopnja III	2	2,10	2	2,20	100,00
Kvalifikacija – stopnja IV	35	36,50	35	38,50	100,00
Srednja – stopnja V	31	32,30	29	31,90	93,55
Višja – stopnja VI	5	4,20	3	3,30	166,67
Visoka – stopnja VII/1	14	14,60	12	13,2	116,67
Visoka – stopnja VII/2	2	2,10	3	3,30	66,67
Skupaj	96	100,00	91	100,00	105,50

Vir: Kadrovska evidenca zaposlenih podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.

3.1.4 Izkoriščenost delovnega časa

Delovni potencial podjetja predstavljajo zaposleni, ta potencial pa lahko podjetje izkoristi boljše ali slabše. Kako dobro ga izkorišča, je odvisno od izkoriščanja delovnega časa, ki je na voljo zaposlenim. Zato obstaja povezava med izkoriščanjem delovnega časa v podjetju in njegovo uspešnostjo poslovanja. Vse to pa govori o potrebi, da ocenjujemo izkoriščanje delovnega časa zaposlenih (Pučko, 2001, str. 70).

Tabela 11: Izkoriščenost delovnega časa v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	2007	Indeks 08/07
1.) Povprečno število zaposlenih	94	93	101,08
2.) Število delovnih dni v letu	251	248	101,21
3.) Možen koledarski sklad delovnih ur (1*2*8 ur)	188.752	184.512	102,30
4.) Število plačanih opravljenih delovnih ur	187.559	183.039	102,47
5.) Stopnja izkoriščenosti delovnega časa (v%) (4/3)	99,37	99,20	100,17

Vir: Kadrovska evidenca zaposlenih podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.

V obeh obdobjih je stopnja izkoriščenosti delovnega časa na zelo visoki ravni. Tako se je v letu 2008 ta stopnja povečala za 0,17% glede na leto 2007 in je znašala 99,37%. V proučevanem obdobju sta se povečali obe postavki, ki jih potrebujemo za izračun izkoriščenosti delovnega časa, s tem, da se je za malenkost več povečala postavka število plačanih opravljenih ur, tako da je zaznati povečanje stopnje izkoriščenosti delovnega časa. Več opravljenih delovnih ur gre v največji meri pripisati zmanjšanju bolniške odsotnosti, saj se je ta v letu 2008 glede na predhodno leto zmanjšala za 0,44 odstotne točke in je znašala 3,36%. To je nedvomno tudi posledica dejstva, da ima podjetje sistematične zdravstvene preglede za vse zaposlene na vsaki dve leti.

3.2 Analiza prodaje

Končna faza poslovnega procesa je prodaja, ki mora na temelju proučevanja prodajnega trga usmerjati proizvodnjo, hkrati pa pridobivati kupce za proizvode oziroma storitve podjetja ob primerni prodajni ceni, ob ustreznem pospeševanju prodaje ter ob uporabi ustreznih prodajnih poti in metod. S prodajo prehajajo proizvodi v last kupcev. Njihova vrednost pa se podjetju pretvori sprva največkrat v terjatev do kupca, kasneje, ko je proizvod ali storitev plačana, pa s plačilom v obliko denarnih sredstev (Pučko, 1998, str. 111).

3.2.1 Obseg in struktura prodaje

Obseg in strukturo prodaje lahko spremljamo na več načinov, tako sem si, glede na razpoložljivost podatkov, izbral spremljanje prodaje po vrstah proizvodov in prodajnih trgih, ki sem ju analiziral v Tabeli 12.

Tabela 12: Prikaz vrednostne strukture prodaje po izdelkih v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008 (v %)

	2008	2007	Indeks 08/07
Natrijev perborat - monohidrat	47,60	40,90	116,38
Natrijev perborat - tetrahidrat	30,20	37,20	81,18
Peroksid	17,70	17,70	100,00
Peroksiocetna kislina	3,60	3,50	102,86
Ostali izdelki	0,90	0,70	128,57
Skupaj	100,00	100,00	100,00

Vir: Letno poročilo podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.

Kot vidimo, ostaja največji delež prodaje perborat s 77,80% deležem, pri čemer raste delež monohidrata. Ta se je v letu 2008 glede na leto 2007 povečal za 16,38%, medtem ko se je delež tetrahidrata zmanjšal za 18,82%. V največji meri gre vzrok, da se je povečala prodaja monohidrata, na drugi strani pa se je poraba tetrahidrata zmanjšala, pripisati dejstvu, da iz tehnoloških razlogov pri proizvodnji pralnih praškov, monohidrat izpodriva tetrahidrat. Ob tem je potrebno omeniti, da je bilo podjetje proti koncu leta omejeno s količino osnovne surovine, tako da je bilo prisiljeno odklanjati nove potencialne kupce, rednim kupcem pa so morali reducirati zahtevane količine. Raven peroksida in peroksiocetne kisline ni beležila večjih sprememb, večji delež pa opazimo pri ostalih izdelkih, ki se je povečal za 28,57%.

V Tabeli 13 je prikazana vrednost strukture prodaje po trgih – po prejemniku. Opazimo, da se je prodaja precej zmanjšala v države razvitega sveta. Tako se je delež prodaje v države EU zmanjšal za 25,50%, v Slovenijo za 37,91% in v srednjo in vzhodno Evropo za 47,45%. Manjši

izvoz v razvitejši del sveta je predvsem posledica večje uporabe perkarbonata (nadomestna surovina, ki izpodriva perborate), saj so v Evropi čedalje pomembnejši tekoči detergenti, ki teh belilnih komponent ne vsebujejo. Na drugi strani pa se je povečal delež prodaje v države na Bližnjem vzhodu kot so Sirija, Egipt, Iran in sicer za 35,40%. To je za podjetje neugodno, saj je povečalo prodajo v bolj tvegane države, ki so politično nestabilnejše od t.i. zahodnih držav. To se lahko kaže v negativnem vplivu na poslovno uspešnost podjetja, saj povečuje poslovne rizike.

Tabela 13: Prikaz vrednostne strukture prodaje po trgih – po prejemniku v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008 (v %)

	2008	2007	Indeks 08/07
Centralna in vzhodna Evropa	19,60	37,30	52,55
EU	18,90	25,40	74,41
Slovenija	11,30	18,20	62,09
Afrika	0,40	0,80	50,00
Amerika	1,70	2,50	68,00
Daljni vzhod	2,40	1,90	126,32
Bližnji vzhod	45,70	33,90	135,40
Skupaj	100,00	100,00	100,00

Vir: Letno poročilo podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.

3.3 Analiza proizvodnje

Faza proizvodnje je osrednja poslovna funkcija, spremljati in ocenjevati pa jo je mogoče z naturalnega, količinskega vidika, ali pa jo spremljamo in ocenjujemo vrednostno. V tem slednjem primeru gre za njeno stroškovno vrednost. To pomeni, da spremljamo in ocenjujemo stroške proizvodnje (Pučko, 2001, str. 85).

Proizvodnjo lahko opredelimo kot proces, ki spreminja proizvodne dejavnike v proizvode. Pri tem s proizvodnimi dejavniki v najširšem smislu besede razumemo delo, zemljo in kapital (Prašnikar, 1999, str. 116). Proizvodna funkcija mora poleg reševanja vprašanj, katere proizvode proizvajati in na kakšen način, odločati tudi, v kolikšnem času, v kakšnem zaporedju in kako obsežni seriji bo lahko izvajala naročilo. Proizvodnjo je zaradi njenega vpliva na uspešnost poslovanja torej potrebno spremljati in spoznavati z vidika njenih razvojnih, tehničnih in organizacijskih značilnosti, poleg tega pa tudi z vidika njene strukture, obsega in dinamike (Avbelj, 1995, str. 154).

Prednost spremljanja in ocenjevanja stroškov proizvodnje je v tem, da lahko natančneje spoznavamo stroške, ki nastajajo v proizvodnji, in da lahko ekonomsko natančneje kontroliramo te stroške, ki so v proizvodnem podjetju običajno pomembni in zelo vplivajo na

poslovno uspešnost (Pučko, 2001, str. 85). Vidimo torej, da lahko proizvodnjo spremljamo s količinskega ali vrednostnega vidika. Sam sem si zaradi razpoložljivosti podatkov izbral vrednostni vidik ter tako analiziral stroške po naravnih stroškovnih vrstah.

Tabela 14: Obseg (v EUR) in struktura (v %) stroškov po naravnih vrstah v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	%	2007	%	Indeks 08/07
Stroški blaga	27.613	0,12	26.544	0,12	104,03
Stroški materiala	16.078.645	62,23	13.269.062	61,63	121,17
Stroški storitev	3.197.312	13,37	3.278.481	15,23	97,52
Stroški plač	2.633.574	11,01	2.606.506	12,11	101,04
Amortizacija	1.571.697	6,57	1.770.452	8,22	88,77
Slabitve	44.994	0,19	119.936	0,56	37,52
Drugi poslovni odhodki	362.766	1,52	460.017	2,14	78,86
Skupaj stroški	23.916.601	100,00	21.530.998	100,00	111,08

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.

Iz Tabele 14 je razvidno, da se je skupni obseg stroškov povečal. Povečanje je znašalo 11,08%. Glavni razlog je povečanje stroškov materiala, ki je v letu 2008 znašalo 21,17%. Vzrok lahko pripišemo predvsem dejstvu, da se je obseg proizvodnje povečal in tako tudi količina porabljenega materiala, kar je privedlo do višjih stroškov. Stroški materiala zavzemajo tudi največji delež med vsemi stroški in sicer je njihov delež v letu 2008 znašal 62,23%. Ostale postavke se niso bistveno spremenile, razen slabitev, kjer podjetje beleži 62,48% padec, zaradi manjše slabitve zastarelih zalog in pa amortizacije, ki se je zmanjšala za 11,23%, saj je veliko sredstev že odpisanih, novih večjih investicij pa ni bilo.

3.4 Analiza financiranja

»Čeprav v ekonomiki podjetja velja, da je financiranje ena od faz poslovnega procesa, ima financiranje drugačno naravo kot nabava, proizvodnja ali prodaja. Financiranje je za razliko od teh drugih faz delni proces, ki je nekako prisoten pri odvijanju vseh drugih delnih procesov v podjetju. Rečemo lahko, da napaja vse druge delne procese s potrebnimi finančnimi sredstvi. Zato tudi pravimo, da se v financiranju na določen način sintetizira in odraža celota poslovanja podjetja. To pomeni, da moramo vzroke za problemske položaje, ki jih bomo ugotavljali na področju financiranja, iskati v okviru celega poslovnega procesa« (Pučko, 2004, str. 126).

Naloga tega področja je namreč, da nenehno usklajuje denarna sredstva s potrebami po njih. To pa podjetje lahko dosega z vnašanjem dodatnega (lastniškega) kapitala, z najemanjem posojil, z doseganjem primerne čistega dobička in njegovim razporejanjem na kapital, s pravočasno izterjavo terjatev, s preoblikovanjem drugih sredstev v denarno obliko, s prilagajanjem tistih

obveznosti do virov sredstev, ki zapadejo v plačilo, s pritekaniem denarnih sredstev in tako naprej. Povečanje denarnih sredstev so pogoj ali posledica vseh drugih dejavnosti v organizaciji, njihovo zmanjšanje pa posledica vseh teh dejavnosti (Turk, Kavčič & Kokotec-Novak, 2003, str. 652).

3.4.1 Obseg in struktura obveznosti do virov sredstev

V Tabeli 15 razberemo, da se je velikost kapitala v proučevanem obdobju znižala in sicer za 8,89% in je tako v letu 2008 kapital znašal 13.396.897 evrov. To je posledica izplačila dividend, ki jih je podjetje izplačalo leta 2008. Na drugi strani so se povečale kratkoročne in dolgoročne obveznosti, skupaj za 40,29%. Dolgoročne obveznosti so se povečale zaradi povečanja odloženih obveznosti za davek, vendar je njihov vpliv zanemarljivo majhen, saj obsegajo le 0,38% vseh obveznosti do virov sredstev. Omeniti je potrebno, da na dan 31.12.2008 družba ni imela dolgoročnih finančnih in poslovnih obveznosti, kar je za poslovanje zelo ugodno. Nasprotno od dolgoročnih pa kratkoročne obveznosti obsegajo velik delež vseh obveznosti in sicer je njihov delež v letu 2008 znašal 20,79%. Na njihovo povečanje je predvsem vplivalo povečanje kratkoročnih poslovnih obveznosti do dobaviteljev v državi in dobaviteljev v tujini. Porast, in sicer 31,42%, beleži tudi postavka rezervacije in sicer zaradi povečanja rezervacij za zaposlene.

Tabela 15: Obseg (v EUR) in struktura (v %) obveznosti do virov sredstev v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	%	2007	%	Indeks 08/07
Kapital	13.396.897	77,19	14.704.936	83,68	91,11
Rezervacije	284.286	1,64	216.315	1,23	131,42
Dolgoročne obveznosti	66.225	0,38	56.798	0,32	116,60
Kratkoročne obveznosti	3.608.561	20,79	2.594.252	14,76	139,10
Skupaj dolgoročne in kratkoročne obveznosti	3.674.786	21,17	2.651.050	15,09	140,29
Obveznosti do virov sredstev	17.355.969	100,00	17.572.300	100,00	98,77

Vir: Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.

V nadaljevanju sem analiziral kazalnike stanja financiranja. Kazalniki stanja financiranja so usmerjeni v analizo načina financiranja podjetja (pasivna stran bilance stanja), kjer nas zanima višina dolgovi oziroma kapitala v strukturi vseh virov financiranja. Te vrste kazalnikov so zelo pomembne za posojilodajalce podjetja, saj jim kažejo tveganost glede vračil glavnice in obresti. Osnovne oblike te skupine kazalnikov so (Hočevar et al., 2000, str. 408):

$$1.) \text{ Delež kapitala v financiranju} = \frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} * 100 \quad (5)$$

Kazalnik delež kapitala v financiranju po navadi imenujemo tudi stopnja kapitalizacije. Pokaže nam, koliko sredstev podjetja je financirano z lastniškim kapitalom. Čim večji je ta delež, tem več sredstev je financiranih s kapitalom, to pa pomeni, da več tveganja nosijo lastniki podjetja kot pa upniki.

$$2.) \text{ Delež dolgov v financiranju} = \frac{\text{dolgoročne obveznosti} + \text{kratkoročne obveznosti}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} * 100 \quad (6)$$

Kazalnik delež dolgov v financiranju, imenovan tudi stopnja zadolženosti, nam pove, koliko sredstev podjetja je financirano z dolžniškim financiranjem, torej kolikšen del sredstev je financiran s tujimi viri sredstev.

$$3.) \text{ Kazalnik finančnega vzvoda} = \frac{\text{dolgovi}}{\text{kapital}} * 100 \quad (7)$$

Kazalnik finančnega vzvoda nam pokaže razmerje med kapitalom in dolgovi. Večji kot je kazalnik, večji je delež dolgov med viri financiranja, kar pomeni večji delež dolgov in manj lastnega kapitala.

Tabela 16: Kazalniki stanja financiranja za podjetje Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	2007	Indeks 08/07
1.) Delež kapitala v financiranju (v %)	77,19	83,68	92,24
2.) Delež dolgov v financiranju (v %)	21,17	15,09	140,29
3.) Kazalnik finančnega vzvoda (v %)	27,43	18,03	152,14

Vir: Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.

Iz Tabele 16 je razvidno, da je stopnja kapitalizacije precej visoka, saj je v letu 2008 znašala 77,19% in se je glede na predhodno leto zmanjšala za 7,76%. Vidimo, da podjetje v večini financira sredstva z lastnimi viri. Stopnja zadolženosti pa je v proučevanem obdobju narasla za 6,08 odstotne točke na 21,17%, kar pomeni, da družba relativno malo financira sredstva s tujimi viri in da se lahko še zadolžuje. Finančni vzvod nam pove, kot sem že omenil, razmerje med dolgovi in kapitalom. Tako je v letu 2008 znašal 27,43% in se je glede na prejšnje leto povečal za 52,14%. Vidimo, da je podjetje povečalo zadolževanje in zmanjšalo financiranje sredstev z lastnimi viri. Vendar to zadolževanje ne pomeni najetja kreditov pri bankah, temveč podaljšanje pogodbenih plačilnih rokov dobaviteljem. Glede na višino finančnega vzvoda je to primerna odločitev, saj je podjetje prej vodilo preveč konzervativno politiko, tako pa se je bolj osredotočilo na financiranje poslovanja z razvijanjem optimalne strukture virov.

3.4.2 Plačilna sposobnost ali likvidnost

Plačilna sposobnost je sposobnost podjetja, da ob roku zapadlosti poravnava svoje obveznosti. Podjetje je plačilno sposobno tedaj, ko ima na razpolago dovolj denarja, da v danem roku

poravna svoje obveznosti. Plačilna sposobnost podjetja se meri na določen dan (Rebernik, 1994, str. 189).

V primerjavi z večino drugih kazalnikov tu ugodnost ni pogojena z zelo visoko številko, saj je najbolj ugoden kazalnik plačilne sposobnosti komaj nekaj večji od 1. Pri tem velja, da kadar je količnik plačilne sposobnosti večji ali enak 1, je podjetje sposobno pokriti svoje obveznosti, če pa je rezultat manjši od 1, podjetje ni likvidno. Podjetje postane (v zvezi s števcem kazalnika) plačilno nesposobno zaradi motenj pri oskrbi z materialom za ustvarjanje poslovnih učinkov, slabe prodaje svojih poslovnih učinkov, nesposobnosti izterjave računov za prodane poslovne učinke itn. V zvezi z imenovalcem pa pride do plačilne nesposobnosti zaradi tega, ker si je podjetje med viri sredstev nakopičilo preveč kratkoročnih obveznosti, torej zaradi neugodne sestave virov sredstev (Mihelčič, 1999, str. 244). Prav tako ločimo notranjo ali interno plačilno sposobnost, torej sposobnost podjetja, da poravna svoje obveznosti do zaposlenih in zunanjo ali eksterno plačilno sposobnost, pri čemer mora biti podjetje sposobno ob roku zapadlosti poravnati svoje obveznosti do poslovnih subjektov s katerimi posluje.

Kazalnike plačilne sposobnosti velikokrat imenujemo tudi kazalnike vodoravnega finančnega ustroja ali kazalnike plačilne sposobnosti in solventnosti. Pri teh kazalnikih primerjamo posamezne postavke sredstev s posameznimi postavkami obveznosti do virov sredstev. Te vrste kazalnikov so posebno zanimivi za posojilodajalce (predvsem za odobritev kratkoročnih posojil). Manjša je vrednost teh kazalnikov, večje je tveganje posojilodajalca, da bo od podjetja dobil vrnjeno glavnico in pripadajoče obresti (Hočevar et al. , 2000, str. 415). Vendar ima ta analiza pomanjkljivost, in sicer te kazalnike izračunavajo na podlagi statičnih podatkov, torej izražajo ekonomske kategorije na določen trenutek. Na drugi strani pa plačilna sposobnost predstavlja dinamično kategorijo. Tako z izračunom koeficientov likvidnosti in finančne stabilnosti analiziramo razmerje med sredstvi in viri sredstev (Hampton, 1989, str. 101).

Sam sem izračunal naslednje kazalnike:

$$\text{Pospešeni koeficient} = \frac{\text{kratkoročna sredstva} - \text{zaloge}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (8)$$

Pod kratkoročna sredstva spadajo zaloge, kratkoročne finančne naložbe, kratkoročne poslovne terjatve, terjatve iz davka od dohodka ter denarna sredstva in denarni ustrezniki. Med kratkoročne obveznosti pa kratkoročne finančne obveznosti, kratkoročne poslovne obveznosti in odložene obveznosti za davek.

$$\text{Kratkoročni koeficient} = \frac{\text{kratkoročna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (9)$$

$$\text{Hitri koeficient} = \frac{\text{denarna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}} \quad (10)$$

$$\text{Razmerje med krat. terj. in krat. obv. iz posl.} = \frac{\text{krat. terj. iz posl.}}{\text{krat. obv. iz posl.}} \quad (11)$$

Tabela 17: Kazalniki plačilne sposobnosti za podjetje Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	2007	Indeks 08/07
1.) Pospešeni koeficient	2,33	3,19	72,82
2.) Kratkoročni koeficient	2,93	3,69	79,40
3.) Hitri koeficient	0,30	0,72	41,10
4.) Razmerje med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja	2,14	2,50	85,60

Vir: Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.

Pospešeni koeficient (Tabela 17) se je v letu 2008 glede na predhodno leto zmanjšal za 27,18% in je znašal 2,33. To pomeni, da je podjetje plačilno sposobno, saj mora biti vrednost kazalca nad 1. Vidimo, da je podjetje zmožno s kratkoročnimi sredstvi pokriti kratkoročne obveznosti brez posega v zaloge. Kratkoročni koeficient prav tako beleži padec v proučevanem obdobju, vendar kljub temu znaša 2,93. Priporočena vrednost je okoli 2. Padec v primerjavi z letom 2007 lahko razložimo s povečanjem kratkoročnih obveznosti, in sicer postavke kratkoročne poslovne obveznosti. Problem pri tem kazalniku je, da ne moremo zagotovo trditi, da se je likvidnost povečala, če se je vrednost kazalnika povečala, saj so se lahko podjetju povečale npr. samo zaloge, ki pa niso tako likvidne kot denarna sredstva. Pri podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. so se tako v letu 2008 povečale zaloge in zmanjšala denarna sredstva, kar za likvidnost podjetja ni najboljše. Pri hitrem koeficientu merimo koliko kratkoročnih obveznosti pokrivajo denarna sredstva na določen dan. Za podjetje je optimalno, če se velikost tega koeficienta giblje med 0,2 in 0,5. Vidimo, da je podjetje Belinka Perkemija, d.o.o. v letu 2007 rahlo preseglo to mejo, v letu 2008 pa je velikost koeficienta znašala 0,3, iz česar lahko sklepamo, da je plačilna sposobnost podjetja optimalna. Razlog za padec velikosti tega koeficienta je znižanje denarnih sredstev, kar je za podjetje ugodno, da v danem trenutku nima na voljo presežka denarnih sredstev, ampak samo toliko, kot jih potrebuje za poplačilo svojih obveznosti. Omeniti pa je potrebno, da je hitri koeficient precej nezanesljiv, saj ga izračunamo na določen dan, medtem ko vemo, da se podjetju višina denarnih sredstev hitro spreminja, tako da lahko koeficient že kmalu zavzema drugačne velikosti. Da bi dobili bolj reprezentativno sliko bi morali spremljati stanje bolj pogosto. Razmerje med kratkoročnimi terjatvami in kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja nam pove, koliko kratkoročnih obveznosti iz poslovanja bi lahko pokrili s kratkoročnimi terjatvami iz poslovanja. Tudi ta kazalec se v obeh letih giblje nad vrednost 1, kar je za podjetje ugodno. Tudi to razmerje ima pomanjkljivost, saj bi morali, če bi hoteli dobiti boljšo oceno plačilne sposobnosti, primerjati roke dospelosti kratkoročnih terjatev z dospelostmi kratkoročnih obveznosti.

Iz izračunanega vidimo, da je podjetje likvidno in nima težav pri poravnavi svojih obveznosti, vendar se je stanje plačilne sposobnosti v letu 2008 poslabšalo glede na leto 2007. Podjetje mora tako paziti, da se ta trend ne bo nadaljeval.

3.4.3 Finančna stabilnost

Finančna stabilnost podjetja je izraz dolgoročne rentabilnosti in likvidnosti podjetja ter predstavlja temeljni finančni cilj. Kolikšna je finančna stabilnost podjetja oziroma solventnost, nam kaže primerjava dolgoročnih virov in dolgoročnih sredstev. Bolj kot je razmerje med dolgoročnimi viri in dolgoročnimi sredstvi ugodno, bolj je podjetje stabilno (Jakončič, 2001, str. 36).

Kazalec finančne stabilnosti izračunamo tako, da dolgoročne vire sredstev delimo s dolgoročnimi sredstvi. Pri tem med dolgoročne vire sredstev prištevamo kapital, rezervacije in dolgoročne obveznosti.

Tabela 18: Kazalec finančne stabilnosti podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	2007	Indeks 08/07
Dolgoročni viri sredstev	13.747.408	14.978.049	91,78
Dolgoročna sredstva	6.781.822	7.788.887	87,07
Finančna stabilnost	2,03	1,92	105,73

Vir: Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.

Kot vidimo iz Tabele 18, se je finančna stabilnost podjetja povečala v letu 2008, ko je znašala 2,03 v primerjavi s predhodnim letom. Če je vrednost kazalnika 1 ali večja od 1, je spoštovano tako imenovano zlato bilančno pravilo, ki pravi, da morajo biti dolgoročna sredstva dolgoročno financirana (Jakončič, 2001, str. 38). Z izračunom finančne stabilnosti tako vidimo, da je bilo to pravilo preseženo, kar je pokazatelj, da je bilo poslovanje podjetja uspešno z vidika finančne stabilnosti in da je podjetje finančno stabilno.

4. ANALIZA POSLOVNEGA USPEHA

Poslovni uspeh bi lahko ugotovili tudi s preprosto primerjavo vrednosti lastnega kapitala podjetja v dveh zaporednih izkazih stanja toda takšen način nam ne pove kako je ta poslovni izid nastal. Tako z izdelavo izkaza poslovnega izida prikazujemo tudi nastajanje tega izida, saj nam prikazuje tokove prihodkov in tokove porabljenih vrednosti (Pučko, 2006, str. 148-149).

4.1 Analiza prihodkov

Prihodki so nasprotje odhodkom in skupaj z njimi oblikujejo poslovni izid v določenem poslovnem obdobju. Opredelimo jih s prodajno vrednostjo prodanih količin, zajemajo pa tudi nekatere druge postavke, ki prav tako povečujejo poslovni izid (Hočevar et al., 2000, str. 107).

S prihodki smo doslej razumeli prodajno vrednost proizvodov in storitev v enem letu, ki jih podjetje ustvari s svojim poslovanjem. Predstavljajo zmnožek količin proizvodov in storitev ter njihovih prodajnih cen, ali pa, v kolikor jih ne moremo izraziti količinsko ali pa to ni običajno, predstavljajo kar neposredno prodajno vrednost. Te prihodke od prodaje imenujemo tudi poslovne prihodke, ker so tesno in vedno povezani s poslovanjem. Poleg teh poslovnih prihodkov pa podjetje ustvarja tudi prihodke od financiranja. Ti prihodki nastajajo v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami. Prihodki od prodaje proizvodov in prihodki od financiranja so redni prihodki. Ločimo še druge prihodke, ki nastajajo kot posledica neobičajnih dejavnosti ali dogodkov podjetja (Pučko & Rozman, 1998, str. 218).

Tabela 19: Obseg (v EUR) in struktura (v %) prihodkov v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	%	2007	%	Indeks 08/07
A. Prihodki iz poslovanja	24.866.004	98,84	21.793.194	98,71	114,10
1.) Čisti prihodki od prodaje	24.294.986	97,70	21.777.624	99,93	111,56
2.) Sprememba vrednosti zalog	446.336	1,80	-53.205	-	-
3.) Drugi poslovni prihodki	124.682	0,50	68.775	0,32	181,29
B. Prihodki iz financiranja	291.849	1,16	285.201	1,29	102,33
1.) Prihodki iz deležev odvisnih podjetij	-	-	-	-	-
2.) Prihodki iz deležev pridruženih podjetij	-	-	-	-	-
3.) Finančni prihodki	291.849	100,00	285.201	100,00	102,33
Skupaj	25.157.853	100,00	22.078.395	100,00	113,95

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.

Iz tabele je razvidno, da v obeh proučevanih letih prihodki iz poslovanja dosegajo največji delež med prihodki, in sicer je njihov strukturni delež v letu 2008 znašal kar 98,84% strukture prihodkov. V primerjavi s predhodnim letom so se prihodki iz poslovanja povečali za 14,10% in so bistveno prispevali k povečanju vseh prihodkov, ki so se skupno povečali za 13,95%. Največji delež med njimi zavzemajo čisti prihodki od prodaje, saj je njihov delež kar 97,70%. Izračun indeksa sprememb vrednosti zalog ni bil mogoč, saj je bila ta postavka v letu 2007 negativna. Kljub temu pa je leta 2008 znašala 446.336 evrov, kar v največji meri pripišemo dvigu cen surovin. Izmed vseh se je največ povečala postavka drugi poslovni prihodki, ki se je v letu 2008, glede na leto 2007, povečala za 81,29%. Povečali so se zaradi boljše izterjave terjatev, odprave slabitev zalog in terjatev, ter iz kuponov za emisijo plina ogljikovega

dioksida. Omeniti pa je potrebno, da je njihov vpliv na celotne prihodke izredno majhen, saj drugi poslovni prihodki predstavljajo le 0,50% delež. Majhen delež predstavljajo tudi prihodki iz financiranja, ki zavzemajo 1,16% delež in ga v celoti sestavljajo finančni prihodki. Njihovo povečanje v letu 2008 znaša 2,33% in je posledica povečanja prihodkov iz obresti. Podjetje Belinka Perkemija, d.o.o. v letu 2007 in 2008 ni imelo drugih prihodkov.

4.2 Analiza odhodkov

Odhodki so nasprotje prihodkom, skupaj z njimi pa oblikujejo poslovni izid v določenem obračunskem obdobju. Tako v tem obdobju predstavljajo le tisti del stroškov, ki se nanašajo na prodano količino v določenem obdobju, za razliko od celotnih stroškov. Razdelimo jih na poslovne odhodke, odhodke iz financiranja in druge odhodke (Žnidaršič Kranjc, 1996, str. 126). Odhodki so zmanjšanje gospodarske koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanja sredstev ali povečanj dolgov (Koletnik & Koželj, 2005, str. 188).

Tabela 20: Obseg (v EUR) in struktura (v %) odhodkov v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	%	2007	%	Indeks 08/07
A. Poslovni odhodki	23.916.601	100,00	21.530.998	99,56	111,08
1.) Stroški blaga, materiala in storitev	19.303.570	80,71	16.574.088	76,98	116,47
2.) Stroški plač	2.633.574	11,01	2.606.506	12,11	101,04
3.) Amortizacija	1.571.697	6,57	1.770.452	8,22	88,77
4.) Slabitve	44.994	0,19	119.936	0,56	37,51
5.) Drugi poslovni odhodki	362.766	1,52	460.017	2,14	78,86
B. Odhodki iz financiranja	-	-	94.504	0,44	-
1.) Finančni odhodki	-	-	94.504	100,00	-
Skupaj	23.916.601	100,00	21.625.502	100,00	110,59

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.

Skupno so se odhodki v letu 2008 povečali glede na leto 2007, in sicer za 10,59%. K temu v celoti prispevajo poslovni odhodki, saj so odhodki iz financiranja v letu 2007 zavzemali le 0,44% vseh odhodkov. V letu 2008 pa podjetje sploh ni imelo odhodkov iz financiranja.

Na drugi strani pa poslovni odhodki v letu 2008 zavzemajo 100,00% delež med vsemi odhodki ter so se v primerjavi s prejšnjim letom povečali za 11,08%. Največji delež zavzema postavka stroški blaga, materiala in storitev, in sicer predstavlja 80,71% vseh poslovnih odhodkov in tudi bistveno vpliva na povečanje vseh stroškov, saj se je omenjena postavka med vsemi stroški največ povečala glede na prejšnje leto, torej za 16,47%. Med njimi prevladujejo stroški materiala s 66,60% deležem. Daleč največji razlog za povečanje teh stroškov je povečan obseg proizvodnje in tako tudi količina porabljenega materiala. Prav tako so se povečali stroški plač za 1,04% ter z 11,01% deležem zavzemajo tretji največji delež med vsemi odhodki. To je

posledica povečanja števila zaposlenih, saj se je njihovo število v letu 2008 povečalo za 5 zaposlenih. Amortizacija se je v letu 2008 zmanjšala za 11,23% glede na leto 2007. Največji padec stroškov beležimo pri slabitvah, kar za 62,49%, ki jih v največji meri sestavljajo slabitev zastarelih zalog. Majhen delež med vsemi odhodki, poleg slabitev, predstavljajo tudi drugi poslovni odhodki, ki jih večinoma sestavljajo izdatki za varstvo okolja in nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Iz Tabele 20 je tudi razvidno, da je podjetje v letu 2007 beležilo za 94.504 evrov finančnih odhodkov, ki so bili posledica negativne tečajne razlike. V letu 2008 pa družba ni imela finančnih odhodkov.

4.3 Analiza poslovnega izida

Poslovni izid odraža uspešnost podjetja v določenem obdobju. Ugotovimo ga kot razliko med prihodki in odhodki. Ugotovimo ga kot razliko med prihodki in odhodki. Če so prihodki večji od odhodkov, je potem pozitiven poslovni izid, če pa so odhodki večji od prihodkov, je to negativen poslovni izid. Vse informacije o poslovnem izidu dobimo v izkazu poslovnega izida podjetja (Jakončič, 2001, str. 7).

Tabela 21: Poslovni izid podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	2007	Indeks 08/07
Poslovni prihodki	24.419.668	21.846.398	111,78
Poslovni odhodki	23.470.265	21.584.203	108,74
Dobiček/izguba iz poslovanja	949.403	262.196	362,10
Finančni prihodki	291.849	285.201	102,33
Finančni odhodki	-	94.504	-
Dobiček/izguba iz financiranja	291.849	190.697	153,04
Dobiček/izguba iz rednega delovanja	1.241.252	452.893	274,07
Celotni dobiček	1.241.252	452.893	274,07
Drugi prihodki	-	-	
Drugi odhodki	-	-	
Poslovni izid izven rednega delovanja	-	-	
Davek iz dobička	254.392	84.614	300,65
Čisti dobiček	986.860	368.279	267,97

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008.

Kot je prikazano v Tabeli 21, podjetje Belinka Perkemija, d.o.o. v obeh letih izkazuje pozitiven poslovni izid. Ta se je v letu 2008 povečal za 174,07% glede na prejšnje leto. Prav tako se je povečal dobiček iz financiranja, in sicer za 53,04%. Čisti dobiček leta 2008 je znašal 986.860 evrov in je bil za kar 167,97% večji kot leto poprej. K temu največ pripomore povečanje dobička iz poslovanja, ki se je, v primerjavi z letom 2007, realno povečal kar za 3,6-krat. To povečanje je posledica višjih poslovnih prihodkov, ki so se povečali bolj kot poslovni odhodki, in sicer je podjetje beležilo rast poslovnih prihodkov v višini 11,78%, medtem ko so se poslovni odhodki zvišali za 8,74%. Takšno povečanje dobička iz poslovanja je posledica večih

dejavnikov. Podjetje je tako s strani dobaviteljev odvisno od cene materiala in energije (elektrika, zemeljski plin, nafta), ki so nujno potrebni za proizvodnjo, na katere pa podjetje nima vpliva. Zgovoren je podatek, da je za proizvodnjo potrebna tudi borova ruda, ki jo prodaja le en prodajalec, tako da je na višino cene praktično nemogoče vplivati. Na drugi strani družba prodaja svoje proizvode največjim svetovnim proizvajalcem detergentov kot so Henkel, Procter&Gamble in drugim, torej majhnemu številu velikih odjemalcev, kjer prav tako nima velike pogajalske moči o ceni. Poleg tega se je čedalje bolj začel uveljavljati substitut natrijev perkarbonat. Vidimo, da na velikost poslovnih prihodkov in poslovnih odhodkov vpliva mnogo dejavnikov, ki pa se vsako leto spreminjajo in tako dajejo različne rezultate. Podjetje tako poskuša na čim boljši poslovni rezultat vplivati predvsem s kvalitetnimi proizvodi, zanesljivostjo in kratkim reakcijskim časom. V obeh proučevanih letih pa podjetje ni imelo drugih prihodkov, oziroma drugih odhodkov.

5. ANALIZA POSLOVNE USPEŠNOSTI

5.1 Produktivnost dela

Produktivnost dela je opredeljena kot razmerje med ustvarjeno proizvodnjo in za to proizvodnjo porabljenim delom v določenem obdobju. Tako opredeljena produktivnost dela pokaže, kako produktivno je uporabljeno delo pri ustvarjanju outputa preučevane proizvodne enote (Bregar, 2004, str. 4). Z njo merimo razmerje med količinsko izraženim outputom ter količinami inputov, ki so bile za ta output uporabljene (Rebernik, 1994, str. 189).

Izrazimo jo z naslednjim koeficientom:

$$\text{Produktivnost I} = \frac{\text{prihodki}}{\text{število porabljenih ur}} \quad (12)$$

$$\text{Produktivnost II} = \frac{\text{prihodki}}{\text{povprečno število zaposlenih}} \quad (13)$$

Iz enačbe je razvidno, da se produktivnost poveča na dva načina, in sicer, če se poveča postavka v števcu, pri čemer imenovalec ostane isti, oziroma, če se zmanjša imenovalec ob istem števcu. Koeficient nam pove, koliko enot poslovnih učinkov smo pridobili z enoto porabljenega dela (Pučko, 1998, str. 102).

Dejavnike, ki vplivajo na produktivnost dela, lahko razvrstimo v naslednjih pet skupin (Peljhan & Marc, 2004, str. 23):

- tehnično-tehnološki dejavniki (tehnična delitev dela, tehnična opremljenost dela, narava tehnološkega procesa),
- organizacijski dejavniki (izkoriščenost zmogljivosti, izkoriščenost delovnega časa, standardizacija in tipizacija, kooperacije, specializacija),
- človeški dejavniki (strokovna usposobljenost in intenzivnost dela, ki je odvisna od motivacije),
- naravno dejavniki,
- družbeni dejavniki.

Tabela 22: Produktivnost dela podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

	2008	2007	Indeks 08/07
1.) Celotni prihodki	24.866.004	21.793.194	114,10
2.) Število porabljenih ur	187.559	183.039	102,47
3.) Povprečno število zaposlenih	94	93	101,08
4.) Produktivnost dela I (1/2)	132,58	119,06	111,36
5.) Produktivnost dela II (1/3)	264.531,96	234.335,42	112,89

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008 in število porabljenih ur.

Iz Tabele 22 vidimo, da se je v proučevanem obdobju produktivnost dela povečala za 11,36% in sicer iz 119,06 evrov na uro, na 132,58 evrov na uro. Posledica povečanja je povečanje poslovnih prihodkov, ki so se v letu 2008, v primerjavi s predhodnim letom povečali za 14,10%. Na produktivnost je tako imelo število porabljenih ur manjši vpliv, saj je bilo leta 2008 za 2,47% več delovnih ur kot v letu 2007. Ta rezultat nam pove, da je podjetju uspelo povečati poslovne prihodke na delovno uro. Prav tako zaznamo rast produktivnosti, merjeno glede na zaposlenega. Ta se je v proučevanem obdobju povečala za 12,89%. Razloge za to povečanje najdemo v boljši izobraženosti zaposlenih, saj se je v letu 2008 število ur izobraževanja na zaposlenega povečalo za 17,96 ur kot v prejšnjem letu. Vzroke za povečanje produktivnosti dela pa ne gre pripisati zgolj spremembi v prispevku in intenzivnosti dela zaposlenih, temveč je potrebno upoštevati tudi, kako učinkovito se delo uporablja v zvezi z produkcijskimi faktorji. Velik delež pa prispeva tudi opredmeten in neopredmeten tehnični napredek. Tako so v podjetju z investicijskimi naložbami v opredmetena osnovna sredstva (projekt čiščenja odpadnih vod, zamenjava pralne kolone vodikovega peroksida) in neopredmetena dolgoročna sredstva (informatizacija), zagotovili nemoteno in varno proizvodnjo ter omogočili boljšo produktivnost. Poleg tega je bila boljše izkoriščena tudi kapaciteta proizvodnje, saj je bila izkoriščena skoraj do tehnološkega maksimuma.

5.2 Ekonomičnost ali gospodarnost poslovanja

Kazalniki gospodarnosti kažejo razmerje med prihodki in odhodki oziroma na učinkovitost poslovanja podjetja. Če so prihodki večji od odhodkov pomeni, da podjetje posluje gospodarno. Gospodarnost je tem večja, čim večji so prihodki v primerjavi z odhodki. (Hočevar et al., 2000, str. 421).

Pri analiziranju gospodarnosti oziroma ekonomičnosti poslovanja ločimo med gospodarnostjo poslovanja in celotno gospodarnostjo. Razlika med njima je, da gospodarnost poslovanja kaže na učinkovitost poslovanja podjetja iz dejavnosti podjetja, pri celotni gospodarnosti pa primerjamo vse prihodke z odhodki. Vendar je treba opozoriti, da primerjanje finančnih prihodkov in odhodkov ali pa drugih prihodkov ter drugih odhodkov ni (najbolj) smiselno, saj števci in imenovalci niso v nobeni neposredni vsebinski zvezi (Pučko & Rozman, 1998, str. 278-279). Tako nam primerjava gospodarnosti poslovanja in kazalnik celotne gospodarnosti pokaže vpliv neposlovnih dejavnosti na gospodarnost podjetja (Hočevar et al., 2000, str. 421). Na ravni podjetja kaže spremljati in ocenjevati ekonomičnost poslovanja predvsem z naslednjimi kazalci (Pučko, 1998, str. 100):

$$\text{Količnik ekonomičnosti I} = \frac{\text{celotni prihodki}}{\text{vsi odhodki}} \quad (14)$$

$$\text{Količnik ekonomičnosti II} = \frac{\text{redni prihodki}}{\text{redni odhodki}} \quad (15)$$

$$\text{Količnik ekonomičnosti III} = \frac{\text{poslovni prihodki}}{\text{poslovni odhodki}} \quad (16)$$

Tabela 23 nam pove, da so se vsi trije kazalci ekonomičnosti v proučevanem obdobju povečali, kar je za podjetje ugodno. Količnik ekonomičnosti I se je povečal največ, in sicer za 3,96%. Vidimo, da so se povečali celotni prihodki in tudi celotni odhodki, vendar je bilo povečanje prihodkov večje, tako da se je ekonomičnost povečala, tako da je bila več kot 1, kar potrjuje dejstvo, da je podjetje poslovalo z dobičkom. Količnik ekonomičnosti III izraža učinkovitost poslovanja podjetja iz dejavnosti podjetja. Iz tabele razberemo, da se je ta povečal in je tako v letu 2008 znašal 104 evre poslovnih prihodkov na 100 evrov poslovnih odhodkov. Pri izračunu količnika ekonomičnosti II sem dodal poleg poslovnih prihodkov in odhodkov še prihodke oziroma odhodke iz financiranja. Kot vidimo, so tudi ti pozitivno vplivali na ekonomičnost. Pri analizi panoge je razvidno, da so se vsi trije količniki ekonomičnosti v proučevanem obdobju prav tako povečali. Medsebojna primerjava pa pokaže, da so izračunani količniki, z izjemo

količnika ekonomičnosti III leta 2008, v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. dosegali višje vrednosti kot v panogi.

Tabela 23: Izračun količnikov ekonomičnosti podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. in panogo v letih 2007 in 2008

	2008	2007	Indeks 08/07
Poslovni prihodki	24.866.004	21.793.193	114,10
Redni prihodki	25.085.853	22.078.395	113,62
Celotni prihodki	25.157.853	22.078.395	113,95
Poslovni odhodki	23.916.601	21.530.998	111,08
Redni odhodki	23.916.601	21.625.502	110,59
Celotni odhodki	23.916.601	21.625.502	110,59
Količnik ekonomičnost I	1,05	1,01	103,96
Količnik ekonomičnost II	1,05	1,02	102,94
Količnik ekonomičnost III	1,04	1,01	102,97
Panoga			
Poslovni prihodki	6.207.894	5.566.751	111,52
Redni prihodki	6.253.401	5.590.614	111,86
Celotni prihodki	6.253.401	5.590.614	111,86
Poslovni odhodki	5.876.061	5.599.782	104,93
Redni odhodki	6.076.087	5.771.790	105,27
Celotni odhodki	6.076.087	5.771.790	105,27
Količnik ekonomičnosti I	1,03	0,97	106,19
Količnik ekonomičnosti II	1,03	0,97	106,19
Količnik ekonomičnosti III	1,06	0,99	107,07

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008; Spletna stran portala GVIN.

Pomemben kazalnik pri ugotavljanju gospodarnosti podjetja je tudi kazalnik dobičkonosnosti prihodkov. Izračunamo ga po naslednji formuli:

$$\text{Dobičkovnost prihodkov} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{prihodki}} \quad (17)$$

Tabela 24: Izračun dobičkonosnosti prihodkov podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008 in panogo v letu 2008

	2008	2007	Indeks 08/07
Čisti dobiček	986.860	368.278	272,40
Prihodki	25.157.853	22.078.395	113,95
Dobičkonosnost prihodkov	3,92	1,67	234,73
Panoga			
Čisti dobiček	438.293	-	-
Prihodki	6.253.401	-	-
Dobičkovnost prihodkov	7,01	-	-

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008; Spletna stran portala GVIN.

Dobičkovnost prihodkov je v letu 2008 znašala 3,92%, torej 2,25 odstotne točke več kot leto poprej. Glavni razlog za povečanje dobičkovnosti prihodkov ostaja povečanje čistega dobička, vendar se je, za razliko od obeh prejšnjih kazalnikov, v tem primeru vrednost imenovalca, torej vrednost celotnih prihodkov, povečala. Tako so se celotni prihodki v letu 2008 povečali za 13,95%, vendar se je zaradi bistvenega povečanja čistega dobička dobičkovnost prihodkov vseeno povečala. Boljše rezultate so dosegli v panogi, saj je tam dobičkovnost prihodkov znašala 7,01%.

V računovodskih analizah zelo pogosto uporabljajo kazalnik dobičkonosnosti prihodkov, saj prikazuje odstotek čistega dobička v prihodkih. V primeru, da se ta kazalnik zmanjša, je to jasno sporočilo za poslovodstvo podjetja, da morajo skrbneje bedeti nad stroški (Hočevar et al., 2000, str. 422). Kot vidimo iz Tabele 24, je bilo poslovanje podjetja z vidika gospodarnosti ugodnejše leta 2008 kot leta 2007, saj se je delež čistega dobička v prihodkih leta 2008 povečal za 134,73% glede na leto 2007. Iz tega je razvidno, da je podjetje v proučevanem obdobju poslovalo uspešno.

5.3 Rentabilnost ali donosnost

Za najbolj uveljavljeno merilo ekonomske uspešnosti poslovanja velja rentabilnost in ga lahko opredelimo na dva načina (Kosi, Marc & Peljhan, 2004, str. 97):

- lastnika podjetja zanima rentabilnost kapitala, ki ga je vložil v podjetje, zato bo kazalnik izračunan kot razmerje med dobičkom in povprečnim kapitalom; za dobičkonosnost kapitala se pogosto uporablja tudi angleška kratica ROE (angl. *Return on Equity*),
- z vidika podjetja kot celote je ustreznejše izračunavanje rentabilnost sredstev, saj podjetje razpolaga s celotnimi sredstvi, s katerimi ustvarja dobiček, kazalnik pa zato izračunavamo kot razmerje med dobičkom in povprečno vloženimi vsemi poslovnimi sredstvi; za dobičkonosnost sredstev se pogosto uporablja angleška kratica ROA (angl. *Return on Assets*).

5.3.1 Rentabilnost kapitala (ROE)

Za lastnike kapitala je pomembno, da je rentabilnost kapitala čim večja, saj to pomeni, da so dosegli večje donose na vložena finančna sredstva. Kot sem že omenil, se rentabilnost kapitala izračuna kot razmerje med čistim dobičkom in lastniškim kapitalom. Razlog, da v števcu upoštevamo čisti dobiček, je v tem, da je potrebno od celotnega dobička odšteti še davek od dobička do katerega lastniki niso upravičeni, saj pripada državi. Tako lastnike kapitala v

podjetju namreč bistveno bolj zanimajo kazalniki, ki prikazujejo gibanje vrednosti njihovega premoženja v podjetju – cena delnic in nagrade za sodelovanje njihovega kapitala – dividende (Mihelčič, 1999, str. 237). To prav tako velja za družbe z omejeno odgovornostjo kot je Belinka Perkemija, d.o.o., ki ima samo dva lastnika deležev v razmerju 80%, 20%.

Problem pri tem kazalniku je v izkazovanju posameznih kategorij. Dobiček, ki ga uporabljamo, je računovodski dobiček in ne ekonomski dobiček, ki pomeni porast tržne vrednosti v določenem obdobju in je izračunan kot razlika v vrednosti lastniškega kapitala na začetku in koncu obdobja. Kazalec prikazuje donos na lastniški kapital, uporablja pa za to knjigovodsko vrednost kapitala in ne njene tržne vrednosti, čeprav sta si lahko zelo različni. Problem je namreč ugotavljati tržno vrednost kapitala, če podjetje ne kotira na borzi ali ima opravka z nerazvitim finančnim trgom (Košir, 2003, str. 21).

Tabela 25: Izračun rentabilnosti kapitala (v %) podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008 in panoge v letu 2008 (podatki v EUR)

	2008	2007	Indeks 08/07
1.) Čisti dobiček	986.860	368.278	272,40
2.) Povprečna kapital	14.050.917	16.026.632	87,67
Rentabilnost kapitala ROE ((1/2)*100)	7,02	2,30	305,22
Panoga			
I.) Čisti dobiček	438.293	-	-
II.) Povprečni kapital	2.404.964	-	-
Rentabilnost kapitala (I/II)	18,23	-	-

Vir: Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. na dan 31.12. v letih 2006, 2007 in 2008; Izkaz poslovnega izida podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008; Spletna stran portala GVIN.

Iz Tabele 25 vidimo, da se je rentabilnost kapitala v letu 2008 glede na leto 2007 povečala za 205,22%. Tolikšno rast gre pripisati predvsem povečanju čistega dobička, ki je v letu 2008 znašal 986.860 evrov, kar je za 172,40% več kot v predhodnem letu. Na rast rentabilnosti kapitala je vplival tudi manjši povprečni kapital v letu 2008, ki se je zmanjšal za 12,33% glede na leto 2007. Analiza panoge je pokazala boljše rezultate, saj povprečno podjetje v panogi na 100 evrov kapitala dosega 18,23 evrov dobička.

5.3.2 Rentabilnost sredstev (ROA)

Pri izračunu rentabilnosti sredstev upoštevamo v imenovalcu vsa sredstva, saj pri tem izračunu ROA upoštevamo tako lastniški, kot tudi dolžniški kapital. Tako se izognemo napaki, ki jo naredimo pri izračunu dobičkonosnosti kapitala, če imamo opraviti z mešano strukturo virov financiranja (Rejc, 1999, str. 44).

Tabela 26: Izračun rentabilnosti sredstev (v %) podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008 in panoge v letu 2008 (podatki v EUR)

	2008	2007	Indeks 08/07
1.) Čisti dobiček	986.860	368.278	272,40
2.) Povprečna sredstva	17.464.135	19.275.825	90,60
3.) Rentabilnost sredstev ROA ((1/2)*100)	5,65	1,91	294,24
Panoga			
I.) Čisti dobiček	438.293	-	-
II.) Povprečna sredstva	5.954.050	-	-
III.) Rentabilnost sredstev (I/II)	7,36	-	-

Vir: Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. na dan 31.12. v letih 2006, 2007 in 2008; Izkaz poslovnega izida podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008; Spletna stran portala GVIN.

Podobno sliko opazimo tudi pri analizi rentabilnosti sredstev. Ta se je v letu 2008 povečala za kar 194,24% in je znašala 5,65%. Tako je v letu 2007 podjetje na 100 evrov vloženih sredstev imelo dobiček 1,91 evra, v letu 2008 pa je dobiček na vloženih 100 evrov znašal 5,65 evra. Tolikšno rast lahko, tako kot pri dobičkonosnosti kapitala, razložimo s povečanjem čistega dobička in zmanjšanjem povprečnih sredstev v letu 2008 za 9,40% glede na predhodno leto. Tudi pri izračunu rentabilnosti sredstev opazim, da je v panogi večji kot v Belinka Perkemiji, d.o.o., saj znaša 7,36%.

6. PREDNOSTI IN SLABOSTI V POSLOVANJU PODJETJA

TER PREDLOGI ZA IZBOLJŠAVE

Analiza poslovanja podjetja je pokazala, da gre za uspešno podjetje, seveda pa ima podjetje tudi probleme, s katerimi se mora soočiti, če hoče uspešno poslovati tudi v prihodnje. Tako bom v tem poglavju predstavil prednosti, zaradi katerih je poslovanje podjetja uspešno, in slabosti, ki ovirajo podjetje pri doseganju še boljših rezultatov. Podal bom tudi možne rešitve za odpravo problemskih stanj.

Glavno prednost podjetja vidim v ugledu, ki si ga je podjetje ustvarilo tekom svojega delovanja. S tem podjetje izraža, da je zanesljiv poslovni partner. To se kaže predvsem v prilagodljivosti, kvalitetnih proizvodih, ki jih podjetje nudi svojim strankam, ter visoki bonitetni oceni, saj svoje obveznosti poravnava v dogovorjenem roku. Tako nam kazalci plačilne sposobnosti in finančne stabilnosti pokažejo, da je podjetje likvidno in solventno. Pozitivno na uspešnost poslovanja vpliva tudi podatek, da družba ni imela dolgoročnih poslovnih in finančnih obveznosti. To pomeni, da lahko podjetje v prihodnje pridobi še veliko kreditov za investiranje, saj v podjetju razmišljajo o novih proizvodih in novih poslovnih priložnostih, ki se kažejo na področju pridelave hrane, alternativnih goriv in umetnih gnojil.

Poleg že naštetih prednosti podjetje odlikuje tudi skrb za zadovoljstvo in zavzetost zaposlenih. Kot sem že pri analizi kadrovske funkcije omenil, je bilo ugotovljeno, da zaposleni predstavljajo najpomembnejši proizvodni tvorec. V ta namen je podjetje izvedlo obširno raziskavo, s katero so merili interno klimo, da so odkrili, na katerih področjih je potrebno razmere še popraviti. V letu 2008 se je tako nadaljeval trend povečanja vlaganja sredstev in časa v izobraževanje in usposabljanje zaposlenih na vseh področjih.

Slabost podjetja se kaže v manjši tehnični opremljenosti dela, ki se je v proučevanem obdobju zmanjšala, kar negativno vpliva na poslovanje podjetja. Poleg tega je stopnja odpisanosti zelo velika in je v letu 2008 znašala 92,77%. Kljub temu, da je doba koristnosti daljša od dobe amortiziranja, kaže to na zastarelost opreme. Podjetje bi tako moralo več vlagati v posodobitev proizvodne opreme. Ključna problema pa vidim v zmanjšanju prodaje na razvite trge in v substitutu natrijevemu perboratu, saj natrijev perborat predstavlja kar 77,80% prodaje podjetja. Menim, da obstaja rešitev v še boljšem povezovanju s kupci v razvitih državah oziroma bolj intenzivnem iskanju le-teh in zagotavljanju visoke kakovosti proizvodov še naprej. Glede zmanjšanja pomena natrijevega perborata v prihodnje pa se lahko matično podjetje Helios d.d. odloči za prodajo podjetja Belinka Perkemija, d.o.o., saj je podjetje samo premajhno, da bi vlagalo v razvoj in raziskave na peroksidnem področju ter tako držalo korak z največjimi proizvajalci. Druga možnost je v preusmeritvi na nadomestne proizvode, kot na primer posebna umetna gnojila, ki so jih začeli razvijati v zadnjem letu. Po drugi strani pa se povečuje povpraševanje po peroksidu. Podjetje sedaj okoli dve tretjini proizvedenega peroksida porabi pri proizvodnji natrijevega perborata, tako da bi lahko v primeru ukinitve slednjega bilo sposobno na trgu ponuditi večjo količino peroksida.

Omeniti je potrebno še vpliv gospodarske krize na poslovanje podjetja. Že v času konjunktore je potrebno veliko napora za zagotavljanje uspešnega poslovanja podjetja, kar pa je v obdobju krize še toliko težje. Tudi podjetje Belinka Perkemija, d.o.o. občuti posledice recesije, saj svoje proizvode prodaja kupcem v papirni industriji za beljenje papirja, kjer se je prodaja zmanjšala, in proizvajalcem pralnih praškov. Tako so, na primer, odvisni tudi od turizma, saj se ob padcu le-tega proda manj pralnega praška ter posledično tudi manj Belinkinih proizvodov, ki jih potrebujejo v proizvodni pralnih praškov. Z namenom blažiti negativne posledice krize, so tudi v podjetju Belinka Perkemija, d.o.o. sprejeli vrsto ukrepov. Zavedajo se, da je pomembno, da ohranijo status zanesljivega poslovnega partnerja in so v ta namen sprejeli odločitev, da imajo v danem trenutku vedno dovolj denarnih sredstev za poplačilo svojih obveznosti do dobaviteljev, saj na ta način obdržijo visoko bonitetno oceno. Tako potrebno likvidnost zagotavljajo na račun sredstev za investiranje, ki niso najnujnejša. Za ta namen so del investicij predstavili v leto 2010. Okrepili so tudi kontrolo nad stroški na katere imajo vpliv, kot so stroški reprezentance, reklame in drugi. Znižali so tudi stroške plač, saj so delavcem, ki imajo kolektivno pogodbo znižali plače za 5% in zaposlenim z individualno pogodbo za 10%, z ukinitvijo stimulacije za uspešnost. Državne pomoči niso deležni, ker so obdržali 40-urni delavnik, saj je število naročil dovolj veliko. Na nabavni strani jim je uspelo z dobaviteljem glavne surovine doseči dogovor o

znižanju cene, kar je tudi v interesu dobavitelja, da njihovi kupci preživijo in prebrodijo krizo. Poleg tega so na prodajni strani pridobili nove kupce, ker se je prodaja že obstoječim kupcem zmanjšala.

SKLEP

Cilj diplomskega dela je bilo analiziranje poslovanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008 ter ugotoviti prednostna stanja in pomanjkljivosti podjetja, nato pa podati ustrezna priporočila za odpravo problematičnih stanj. Tako diplomsko delo zaključujem z povzetkom in ugotovitvami celotnega pregleda poslovanja podjetja.

Prvo sem analiziral sredstva podjetja, kjer sem ugotovil, da so se le-ta zmanjšala, in sicer zaradi padca vrednosti dolgoročnih sredstev. Ta padec je posledica zmanjšanja opredmetenih osnovnih sredstev, predvsem manjše vrednosti zgradb in proizvodjalnih strojev zaradi amortizacije. To se kaže tudi v visoki stopnji odpisanosti, ki znaša v letu 2008 kar 92,77%. Poleg tega se je zmanjšala tehnična opremljenost dela. Na njeno zmanjšanje je vplivalo tudi povečanje števila zaposlenih. Tako bi moralo podjetje v prihodnje več investirati, da bo lahko zagotavljalo pogoje za uspešno delovanje.

Pri analizi kratkoročnih sredstev vidimo, da so se povečala. Na povečanje sta vplivali postavki zaloge in kratkoročne poslovne terjatve. Pri tem je zaskrbljujoč 46,18% dvig zalog, kar za podjetje pomeni dodaten strošek. To vidimo tudi pri koeficientu obračanja zalog, ki se je povečal. Na drugi strani pa se je povečal koeficient obračanja obratnih sredstev, kar je za poslovanje podjetja uspešno. Podjetje mora paziti tudi na naraščanje kratkoročnih poslovnih terjatev, ki jih v letu 2008 ni imelo zavarovanih, tako da bi bilo priporočljivo, da bi te terjatve v prihodnje zavarovali.

V nadaljevanju sem analiziral faze poslovnega procesa, pri katerih sem se najprej osredotočil na analizo zaposlenih. Število zaposlenih se je v podjetju povečalo, in sicer za 5,50%, tako da je bilo na dan 31.12.2008 zaposlenih 96 oseb. Padel pa je bruto količnik fluktuacije, ki je v letu 2007 znašal 18,28%, leto kasneje pa 2,32 odstotne točke manj. Kljub temu je ta količnik visok, vendar so razlogi za to v menjavi generacije zaposlenih zaradi upokojevanja ter na drugi strani potreba po novih delavcih. Pozitivno na uspešnost poslovanja je vplivalo tudi povečanje izkoriščenosti delovnega časa in je v letu 2008 znašala 99,37%.

Pri analizi prodaje vidimo, da podjetje proda malo na domačem trgu, tako da je prodaja usmerjena v izvoz. Tako se je prodaja povečala v manj razvite in politično manj stabilne države. To je za podjetje lahko nevarno, saj je tveganje večje in to negativno vpliva na uspešnost podjetja. Analizo proizvodnje sem opravil na podlagi analize proizvodnih stroškov. Ugotovil sem, da so se skupaj stroški povečali za 11,08% in v letu 2008 dosegli vrednost

23.916.601 evrov. Razlog za to povečanje gre pripisati v večji meri povečanju stroškov materiala, saj je podjetje v letu 2008 povečalo obseg proizvodnje in s tem so narasli tudi stroški.

Pri analizi financiranja opazimo zmanjšanje vrednosti kapitala, ki pa je v prvi vrsti posledica izplačila dividend. Na drugi strani pa so se povečale kratkoročne obveznosti, v največji meri zaradi povečanja kratkoročnih obveznosti do dobaviteljev. Podjetje mora paziti, da svoje obveznosti poravnava v dogovorjenem roku, saj ob neizpolnjevanju le-teh tvega padec zaupanja pri poslovnih partnerjih. Iz kazalnikov stanja financiranja je razvidno, da se je delež kapitala v financiranju iz 83,68% leta 2007 zmanjšal na 77,19% v letu 2008. Vidimo da stopnja kapitalizacije ostaja visoka, saj je tako podjetje večino sredstev financiralo z lastnimi sredstvi. Na drugi strani pa se je povečal kazalnik finančnega vzvoda in sicer je leta 2008 znašal 27,43%. S tem je podjetje naredilo korak naprej proti bolj optimalni strukturi virov. Ugotovil sem tudi, da je podjetje likvidno, saj so vsi trije izračunani kazalniki plačilne sposobnosti (kratkoročni koeficient, hitri koeficient in razmerje med kratkoročnimi terjatvami in obveznostmi iz poslovanja) v mejah, ki veljajo, da je podjetje likvidno. Tako lahko brez problema poravnava svoje obveznosti. Pojasniti pa je potrebno, da ti podatki predstavljajo stanje na določen dan, ki se lahko kmalu spremeni, medtem ko je potrebno likvidnost zagotavljati dnevno. Tudi izračun finančne stabilnosti nam pokaže, da je podjetje solventno, saj je zmožno dolgoročno poravnati svoje obveznosti.

V četrtem poglavju sem opravil analizo poslovnega uspeha podjetja, kjer sem analiziral prihodke, odhodke in poslovni izid. Pri prihodkih opazimo, da so se povečali za 113,95%. V največji meri k temu pripomorejo poslovni prihodki, torej prihodki iz dejavnosti podjetja, saj zavzemajo kar 98,84 odstotni delež med vsemi prihodki. Med odhodki opazimo podobno sliko. Tudi tukaj največji delež zavzemajo poslovni odhodki, ki so v letu 2008 zavzemali 100,00% delež. Analiza poslovnega uspeha nam razkrije, da je podjetje poslovalo uspešno, saj je izkazalo čisti dobiček v višini 986.860 evrov ali 167.97%, več kot leta 2007. K temu je v največji meri pripomogel dobiček iz poslovanja, kar je za podjetje ugodno, saj tako največji vir dobička prihaja iz dejavnosti podjetja.

V petem poglavju je analizirana poslovna uspešnost. Kot prva je predstavljena produktivnost dela. Vidimo, da se je v letu 2008 glede na predhodno leto povečala za okrog 12,00%, predvsem zaradi povečanja celotnih prihodkov. Podobno sliko opazimo pri ekonomičnosti poslovanja, ki se je tudi povečala, ravno tako v največji meri zaradi povečanja prihodkov. Tudi izračun rentabilnosti nam pokaže, da sta se tako dobičkovnost kapitala kot tudi dobičkovnost sredstev povečala. Prvi za 205,22% in slednji za 194,24%. V zadnjem, šestem poglavju, sem povzel prednosti in slabosti podjetja, podal predloge za njihove izboljšave in predstavil ukrepe, ki jih je podjetje sprejelo v času gospodarske krize. Kot prednost sem navedel skrb za zaposlene, saj največ prispevajo k poslovni uspešnosti, ter ugled podjetja kot zanesljivega poslovnega partnerja. Slabosti se kažejo v večji meri v zastareli opreми, substitutu natrijevemu perboratu in zmanjšanem deležu prodaje v države razvitega sveta.

Iz vsega navedenega zaključujem diplomsko delo z ugotovijo, da gre za uspešno podjetje, saj nam je analiza pokazala, da so se ključni kazalci, ki vplivajo na uspešnost podjetja, povečali, kar je dobra popotnica za prihodnje poslovanje. V prihodnje podjetje čaka še veliko izzivov, ki pa se jih lahko lotijo z optimizmom, saj trenutno poslovanje podjetja lahko ocenimo kot uspešno.

LITERATURA IN VIRI

1. AJPES. Najdeno 2. julija 2009 na spletnem naslovu http://www.ajpes.si/fipo/Pojasnila_za_sp_2006.asp
2. Avbelj, I., (1995). Analiza proizvodnje. *Zbornik referatov. 1. strokovno posvetovanje sodobnih vidikov analize poslovanja in organizacije: Analiza kot podlaga za odločitve odločitev v novem gospodarskem sistemu* (str. 154-172). Portorož: Zveza ekonomistov Slovenije.
3. Belinka Perkemija, d.o.o. (2007). *Izkaz poslovnega izida podjetja Belinka Perkemija za leto 2008*. b.k.
4. Belinka Perkemija, d.o.o. (2007). *Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija d.o.o. na dan 31.12. 2006*. b.k.
5. Belinka Perkemija, d.o.o. (2008). *Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija d.o.o. na dan 31.12. 2007*. b.k.
6. Belinka Perkemija, d.o.o. (2009). *Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija d.o.o. na dan 31.12. 2008*. b.k.
7. Belinka Perkemija, d.o.o. (2008). *Kadrovska evidenca podjetja Belinka Perkemija d.o.o. za leto 2007*. b.k.
8. Belinka Perkemija, d.o.o. (2009). *Kadrovska evidenca podjetja Belinka Perkemija d.o.o. za leto 2008*. b.k.
9. Belinka Perkemija, d.o.o. (2008). *Letno poročilo podjetja Belinka Perkemija d.o.o. za leto 2007*. b.k.
10. Belinka Perkemija, d.o.o. (2009). *Letno poročilo podjetja Belinka Perkemija d.o.o. za leto 2008*. b.k.
11. Bešter, M., & Berger, L. (1995). *Ekonomska statistika*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
12. Bregar, L. (2004). *Merjenje produktivnosti*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
13. Belinka Perkemija, d.o.o. Najdeno 9. maja 2009 na spletnem naslovu <http://www.belinka.si/perkemija/domov>
14. GVIN.com – poslovne informacije. Najdeno 17. avgusta 2009 na spletnem naslovu <http://www.gvin.com/>
15. Hampton, J. J. (1989). *Financial decision making* (4th ed.). London: Prentice-Hall International.
16. Hočevar, M., Igličar, S., & Zaman, M. (2000). *Osnove računovodstva* (1. izdaja). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
17. Jakončič, B. (2001). *Analiza financiranja podjetja Meblo Jogi d.o.o.* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
18. Koletnik, F. Koželj, S. (2005). *Redni in posebni računovodski izkazi* (1. izdaja). Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
19. Kosi, U., Marc, M., & Peljhan, D., (2004). *Ekonomika podjetja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.

20. Košir, A. (2003). *Sistem kazalnikov za presojanje uspešnosti poslovanja v podjetju Telekom Slovenije* (magistrsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
21. Lipičnik, B. (2005). *Organizacija podjetja* (10. natis). Ljubljana: Ekonomska Fakulteta.
22. Mihelčič, M. (1999). *Ekonomika poslovanja za inženirje* (5. dopolnjena izdaja). Ljubljana: Fakulteta za računalništvo in informatiko.
23. Močnik, R. (2008). *Analiza poslovanja podjetja Vega International d.o.o.* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
24. Olve, N.-G., & Roy, J., & Wetter, M. (1999). *Performance drivers: a practical guide to using the balanced scorecard*. Chichester (etc.): J. Wiley & Sons, corp.
25. Peljhan, D., & Marc, M. (2004). *Ekonomika podjetja 2* (1. natis). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
26. Prašnikar, J. (1999). *Uvod v mikroekonomijo*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
27. Pučko, D. (1998): *Analiza in načrtovanje poslovanja* (4. natis). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
28. Pučko, D. (2001). *Analiza in načrtovanje poslovanja* (1. natis). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
29. Pučko, D. (2004): *Analiza poslovanja* (4. natis). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
30. Pučko, D. (2006): *Analiza poslovanja* (5. natis). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
31. Pučko, D., & Rozman R. (1998): *Ekonomika podjetja* (5. natis). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
32. Računovodja.com. Najdeno 13. julija 2009 na spletnem naslovu <http://www.racunovodja.com/mdokumenti/delure2002.asp>
33. Rebernik, M. (1994). *Ekonomika podjetja* (1. natis). Ljubljana: Gospodarski vestnik.
34. Rejc, A. (1999). *Sodobni pogledi na merjenje in presojanje uspešnosti poslovanja podjetja* (magistrsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
35. Slovenski računovodski standardi (1995). Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
36. Statistični urad Republike Slovenije. (b.l.). Indeks inflacije. Najdeno 27. maja 2009 na spletnem naslovu <http://www.stat.si/indikatorji.asp?ID=1>
37. Širovnik, V. (2005). *Analiza poslovanja podjetja SPL Ljubljana d.d.* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
38. Turk, I., Kavčič, S., & Kokotec-Novak, M. (2003). *Poslovodno računovodstvo* (dopolnjena izdaja). Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
39. Turk, I., Melavc D., & Korošec B. (2004). *Uvod v računovodstvo*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
40. Zihlerl, D. (2003). *Analiza uspešnosti izvajanja kadrovske dejavnosti v podjetju Mercator Gorenjska d.d., s poudarkom na večanju zadovoljstva zaposlenih* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.

41. Žnidaršič Kranjc, A. (1996). *Ekonomika in upravljanje neprofitne organizacije*.
Postojna: Dej.

PRILOGE

PRILOGA 1 – Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o., v letih 2006, 2007 in 2008

PRILOGA 2 – Izkaz poslovnega izida podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008

PRILOGA 1 – Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2006, 2007 in 2008
v EUR

	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2006
	stalne cene	stalne cene	tekoče cene	stalne cene	tekoče cene
SREDSTVA					
Dolgoročna sredstva					
Nepremičnine, naprave in oprema	4.838.247	5.910.027	5.788.469	7.064.045	6.552.917
Neopredmetena dolgoročna sredstva	218.941	208.939	204.641	306.977	284.765
Dolgoročne finančne naložbe v odvisna podjetja	-	-	-		-
Dolgoročne finančne naložbe, razpoložljive za prodajo	1.647.524	1.662.551	1.628.355	2.271.460	2.107.106
Dolgoročna posojila in depoziti	-	7.372	7.220		30.420
Dolgoročne poslovne terjatve	77.110	-	-		-
Odložene terjatve za davke	-	-	-		-
Skupaj dolgoročna sredstva	6.781.822	7.788.887	7.628.685	9.675.274	8.975.208
Kratkoročna sredstva					
Zaloge	2.166.445	1.482.035	1.451.552	1.807.337	1.676.565
Kratkoročne finančne naložbe	25.000	49.210	48.198	831.753	771.570
Kratkoročne poslovne terjatve	7.295.996	6.380.553	6.249.317	7.501.195	6.958.437
Terjatve iz davka od dohodka	-	-	-	250.135	232.036
Denarna sredstva in denarni ustrezniki	1.086.706	1.871.616	1.833.120	913.656	847.547
Skupaj kratkoročna sredstva	10.574.147	9.783.413	9.582.187	11.304.075	10.486.155
SKUPAJ SREDSTVA	17.355.969	17.572.300	17.210.872	20.979.349	19.461.363
KAPITAL IN OBVEZNOSTI					
Kapital					
Izdani kapital	8.700.631	8.883.344	8.700.631	9.379.279	8.700.630
Lastne delnice	-	-	-	-	-
Kapitalske rezerve	-	-	-	-	-
Rezerve iz dobička	1.001.454	1.022.485	1.001.454	1.079.571	1.001.457
Zadržani dobiček	3.100.068	4.199.585	4.113.208	6.214.447	5.764.793
Prevedbeni popravki kapitala	594.744	599.522	587.191	675.032	626.189
Skupaj kapital	13.396.897	14.704.936	14.402.484	17.348.328	16.093.069
Rezervacije	284.286	216.314	211.865	198.785	184.402
Obveznosti					
Dolgoročne finančne obveznosti	-	-	-	-	-
Dolgoročne poslovne obveznosti	-	-	-	-	-
Odložene obveznosti za davke	66.225	56.798	55.630	43.895	40.719
Skupaj dolgoročne obveznosti	66.225	56.798	55.630	43.895	40.719
Kratkoročne finančne obveznosti	-	-	-	-	-
Kratkoročne poslovne obveznosti	3.412.355	2.549.622	2.497.181	3.388.341	3.143.173
Obveznosti za davek iz dohodka	196.206	44.630	43.712	-	-
Skupaj kratkoročne obveznosti	3.608.561	2.594.252	2.540.893	3.388.341	3.143.173
Skupaj dolgoročne in kratkoročne obveznosti	3.674.786	2.651.050	2.596.523	3.432.236	3.183.892
SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI	17.355.969	17.572.300	17.210.872	20.979.349	19.461.363

Vir: Bilanca stanja podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2006, 2007 in 2008

PRILOGA 2 – Izkaz poslovnega izida podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008 v EUR

	2008	2007	2007
	stalne cene	stalne cene	tekoče cene
Čisti prihodki od prodaje	24.294.986	21.777.624	20.603.239
Sprememba vrednosti zalog	446.336	53.205	-50.336
Drugi poslovni prihodki	124.682	68.775	65.066
Stroški blaga, materiala in storitev	-19.303.570	-16.574.088	-15.680.310
Stroški plač	-2.633.574	-2.606.506	-2.465.947
Amortizacija	-1.571.697	-1.770.045	-1.674.978
Slabitve	-44.994	-119.936	-113.468
Drugi poslovni odhodki	-362.766	-460.017	-435.210
Poslovni izid iz poslovanja	949.403	262.195	248.056
Prihodki iz deležev odvisnih podjetij	-	-	-
Prihodki iz deležev pridruženih podjetij	-	-	-
Finančni prihodki	291.849	285.201	269.821
Finančni odhodki	-	-94.504	-89.408
Celotni poslovni izid	1.241.252	452.891	428.469
Davek	-254.392	-84.614	-80.051
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	986.860	368.278	348.418

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Belinka Perkemija, d.o.o. v letih 2007 in 2008